

Št. 140

**JANUAR
2018**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

KRALJI ULICE

Odgovorna in izvršna urednica:

Mirjam Gostinčar

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolić

Sodelavci uredništva:

Tomaž Golob, Gregor B. Hann, Jurij Kunaver, Vanja Kurbus, Barbara Jozelj,

Žiga Novak, Monika Buhančič - Biba, Barbara Pišlar, Jasmina Memić

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Janne Karlsson, Janez Kompare, Laura Ličer, Damjan Majkić,

Leah Artist Mihalič, Severa, Tjaša Žurga Žabkar

Fotografiji na ovitku:

Nada Žgank

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR,
v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje -- Mestna občina Maribor

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO

Javni stanovanjski sklad MOL -- Javni medobčinski stanovanjski sklad Maribor

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

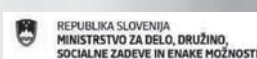

foto: Aleksander Petric

Uvodnik:

NOVOLETNE ZAOBLJUBE

foto: osebni arhiv

Naši predniki v Babilonu naj bi bili prva civilizacija, ki si je zastavljala novoletne zaobljube oziroma praznovala novo leto. Najpogosteje so se zaobljubili vrniti dolgove in izposojeno kmetijsko opremo, kar je sovpadalo s spomladansko setvijo, saj so novo leto praznovali v sredini marca. Ko je Julij Cezar uvedel novo koledarsko leto, se je praznovanje novega leta predstavilo na 1. januar, ki je bil poimenovan po bogu Janusu – ta je simbolično pogledoval nazaj v preteklo leto oziroma naprej v prihodnost. Njihove zaobljube so najpogosteje vsebovale željo po lepšem vedenju, prisego zvestobe ter temu primerna žrtvovanja.

Ste tudi sami med tistimi, ki se konec decembra zaobljubijo, da bodo v novo leto vstopili prerojeni? Morda se vam zdi pomembno shujšati oziroma spremeniti prehrano, več časa preživeti z bližnjimi, potovati v daljne kraje, manj rokovali z mobitelom, prihraniti kakšen evro več ...?

Vse omenjeno je sicer do neke mere pomembno v življenju, vendar se mi zdi v tem prostoru in času bolj pomembno vprašati se, kako živimo, kaj dejansko potrebujemo oziroma kakšnega življenja si želimo. V času individualizma in komoditete, ko je kolektivni duh potisnjen na obrobje družbe, nas ta prepričuje, da lahko vsak posameznik poskrbi sam zase oziroma da je zgolj sam odgovoren za svoj položaj in uspeh. Temu primerne so seveda tudi novoletne zaobljube.

Če smo sami do sebe iskreni, si bomo priznali, da je večina naših zaobljub zgolj mlatenje prazne slame. Še pomnite, kdaj nazadnje ste se držali zastavljenih ciljev? Zakaj ne bi torej letošnjega leta začeli nekoliko drugače, saj koncept zaobljub ni nujno napačen?

Vzemite si za zgled osebe, ki jim gre – glede na družbene standarde – slabše kot nam. Njihove želje in zaobljube so preproste. Želijo si ostati trezni oziroma abstinerirati do konca svojih dni. Želijo si obsežnega zdravniškega pregleda, želijo si zobozdravniških storitev, želijo si spremeniti način življenja, želijo si strehe nad glavo, želijo si zračnice za kolo, želijo si očesnega kontakta in stiska roke, želijo si toplih oblek, svežih nogavic in psa za družbo.

Zaobljubijo se biti bolj prijazni do neznancev ter po svoji moči pomagati sočloveku v stiski. Zaobljubijo se tistiniti roko brez obsojanja. Zaobljubijo se postaviti realnih ciljev in druženja v pozitivnih krogih, biti boljši starši in boljše osebe kot dan pred tem.

Kot vam je vsem znano, iz majhnega raste veliko. Morda je letos čas, da se dobro zazremo vase in svoj novoletni fokus osredotočimo izključno na svojo samopodobo preusmerimo v razumevanje in morda celo empatijo na kolektivnem nivoju. Po nekaterih raziskavah naj bi se le osem odstotkov oseb držalo novoletnih zaobljub. Ta skromni rezultat se ne bo spremenil čez noč, sploh ne na osebni ravni, saj ima človeštvo kakšnih 4000 let prakse v tem pogledu. Vprašajte se, če morda ni letos prišel čas, da postanemo boljši ljudje. Morda je čas, da postanete nekdo drug, morda boste tokrat postali »pravi jaz«?

JeanN

Kazalo:

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 5 PETA KOLUMNA
- 6 SLIŠANJE GLASOV
- 7 LIKOVNO-POETIČNA STRAN
- 8 SOCIALNO PODJETNI ALI PODJETNO SOCIALNI
- 9 TATU ZGODBA
- 10 INTERVJU - JAKA BITENC
- 11 IZSEK ČASA - ZGODOVINSKA RUBRIKA
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 13 ANEKDOTE IZ PRODAJE
- 14 DOGODKI
- 16 pOdpiram - DAMIR AVDIĆ
- 16 IZZA REŠETK
- 17 SOL IN KOPER
- 18 KO SE ZJUTRAJ ZBUDIŠ ...
- 19 ZA KAJ GRE PRI ČLOVEKOVIH PRAVICAH?
- 20 GOSTUJOČI KOLUMNIST
- 21 KRALJICA IN KRALJICA
- 22 KRALJEVI RECENZOR
- 25 DAJMO PRAVILA IN ZAHTEVE »NA PAVZO«
- 26 SMS-KOMENTARNICA
- 27 GIACOMOV FOTO - KOTIČEK
- 28 BREZPLAČNE PRIREDITVE
- 29 OGLASNA DESKA
- 30 RAZVEDRILLO

To sem jaz:

SNEGULJČICA, 4., ZADNI DEL

foto: Vir internet

Ko je od dogodka minilo pet mesecev (menstruacijo sem imela normalno), sem začutila, da se mi v trebuhu nekaj premika. Eno nosečnost sem že imela za sabo, zato sem takoj vedela, kaj se dogaja. Seveda sem bila neučakana, zato sem vstala res zgodaj, pripravila sinčka in odpeljala sva se do moje ginekologinje. Kar z vozičkom sem »vdrla« v ordinacijo. Ginekologinja je ob prvem pogledu name rekla: »Pa saj sploh nimaš trebuha, kako bi lahko bila noseča?« Ko pa je opravila pregled, je nosečnost potrdila. Razložila mi je, da ženske, ki so bile posiljene, travmo po navadi potlačijo in imajo zato še naprej normalno menstruacijo. Nekaterim trebuh ne zraste vse do 6. meseca, pa najsi se to sliši še tako neverjetno. Ko sem torej spoznala, da nosim otroka, katerega očeta na vso moč sovražim, sem takoj pomislila na splav. Vendar ta ni bil več mogoč, saj sem bila že v drugem tromesečju. Z otrokom je bilo vse v redu in spoznala sem, da bom morala roditi. Domačim sem tokrat povedala resnico in starša sta mi stala ob strani. Bila sem še vedno na metadonu. Porod je potekal podobno kot prvi, z zdravim drugorojencem sva v porodnišnici ostala prav tako mesec dni. Ko so naju spustili domov, sem se z obema preselila nazaj k starim staršem. Tu nameravam tudi ostati. Otrokov oče ne ve, da je to njegov sin, in mu tega niti ne mislim povedati. Trenutno sta oba sinova že v osnovni šoli, prvi v sedmem, drugi pa v šestem razredu. Ko bo mlajši sin dopolnil 18 let, mu bom povedala celotno zgodbo in se bo sam odločil, ali želi spoznati očeta ali ne. Ves ta čas sem bila samohranilka, za otroka pa sem skrbela, čeprav sem v metadonskem programu. Sčasoma sem iz Ljubljane prešla v metadonski center v Logatec, kjer so skušnjave manjše. Ob otrocih in anonimnih narkomanih sem spoznala, da je možno živeti tudi brez droge. Naj za konec še povem, da imam zlata otroka, ki ju zaradi »šuta« ne mislim izgubiti. Preveč ju imam rada, da bi dopustila kaj podobnega.

**OB OTROCIH IN ANONIMNIH NARKOMANIH SEM SPOZNALA, DA JE
MOŽNO ŽIVETI TUDI BREZ DROGE.**

03
KRALJI
ULICE

NUDIMO:

POSREDOVALNICA RABLJENIH PREDMETOV,
Stara roba - nova raba, Poljanska c. 14, Ljubljana.

- KOMBI PREVOZE, SELITVE, DOSTAVE, KOSOVNI ODVOZ, PRAZNIJENJE
STANOVANJ, DEMONTAŽA IN MONTAŽA POHIŠTVA, BELJENJE ...
- ČIŠČENJE STANOVANJ, POSLOVNIH PROSTOROV, PO DOGOVORU.

PRESELIMO VAS

POKLICITE 06861 71 30 DELAVNIKI 08.00 - 17.00 WWW.ROBARABA.SI

ODRIVANJE

RASKAV NOVEMBER

V NOVEMBRU
SE VEČERI PLAZIJO
V NAROČJE SPOKOJA;
POD NJEGOVIM
OGRINJALOM
SKRIVAM
GOLOTO
SVOJEGA MOLKA,
SVOJIH UST.

PEKEL JE NASADIL SVEČO.
MISEL JE POSTALA VROČA.
VODNA PIŠTOLA JO SKUŠA UGASNITI.
MOŠKI IMAJO SREČO PRI URINIRANJU,
ŽENSKE PA LAHKO MEDTEM SEDIJO.

SVOBODA JE GLASNA MELODIJA,
KI SE RADA RAZŠIRI,
A ŽAL TUDI IZMUZNE.

KARMISS

foto: Aleksandr Petric

NA KONCU
BRVI TIŠINE
UMIRAJO SANJE
PRETEKLIH DNI,
KOT TRTE
V NOVEMBRU;
TO JE ČAS
DOŽIVETJA
NARAVE V OSAMI,
PREPOZNAVANJE
SVOJE MOTNE SLIKE;
TO JE ČAS
NOSTALGIJE
ZA TOPLIM SONCEM,
SPREJETIM
KOT HOSTIJA.

MILENA SUŠNIK FALLE

Verjel sem,
ločiva se!
To je čudno.
Morda je to.
Evo, Kolin ...
še sreča.

Ne javlja se.
Stvar je v tem,
da ni razumevanja.

degensi

NOVI SVETOVNI RED - TEORIJA ZAROTE ALI PAČ NE?, 3. DEL

»Zavestna manipulacija človeškega vedenja, miselnosti in javnega mnenja je primarni element v naši družbi. Tisti, ki imajo znanje in manipulirajo te nevidne mehanizme, sestavljajo vlado v senci in so pravi gospodarji človeštva. Oblikujejo naše misli, formirajo naše okuse in nam sugerirajo ideje. Vladajo nam ljudje, za katere nikoli nismo slišali.«

Izjava Edwarda Bernaysa iz leta 1928 se nanaša na zelo učinkovite metode manipulacije družbenega življenja. Lastniki vseh najpomembnejših medijev so bili že v tistih časih namreč najbogatejši ljudje. Ti so medije uspešno koristili za doseg svojih ciljev, skoraj stoletje kasneje pa je ta tehnika dosegla zavidljivo raven in naša družba je nezavedno pristala na robu robotizacije. Če mislite, da niste padli pod vpliv socialnega inženiringa oziroma se ga sploh ne zavedate, je prišel čas za evalvacijo vsega, kar se dogaja okoli vas. Večinoma se ne zavedamo obsega pogojevanja s strani medijev, vlade in institucij, ki služijo interesom politično-ekonomskega lobija oziroma najbolj močnih in vplivnih skupin. James Madison, ki je znan kot eden izmed avtorjev ameriške konstitucije, je rekel: »Akumulacija moči: zakonodajne, izvršne in pravne v istih rokah, se lahko upravičeno označi kot definicija tiranije.«

Vzemimo si za primer svetovne centralne banke. Te so praktično vse v lasti oziroma kontrolirane s strani najbogatejših svetovnih družin, največji delež lastništev pa naj bi posedovala stara bankirska družina Rothschild. Izjema naj bi bili Sirija, Iran, Severna Koreja in Kuba ter po novem menda tudi Rusija – ta je od leta 2014 največji kupec svetovnih rezerv zlata.

Ustanovitev Federalnih rezerv (Zvezne rezerve – FR) leta 1913 v ZDA – ki so v privatnih rokah, kar je zame nepojmljivo – je najboljši primer zaslužjevanja ljudi. Leta 1665 in leta 1900 je bil denimo dolar vreden povsem enako, inflacija v 235 letih nanj ni imela večjega vpliva. S pojavom FR pa se je zgodba bistveno spremenila. V zgolj 100 letih je njegova vrednost padla za 98 odstotkov, čeprav inflacija ni samoumevna. FR so prevzele motor države in si jo podredile – zasebni lastniki dobijo monopol nad pravico tiskanja denarja. Tudi ime je zavajajoče, saj nimajo ne rezerv, niti niso federalne,

temveč so v rokah zasebne korporacije. Naj razložim v laičnih terminih. Državna zakladnica izda obveznice za milijardo dolarjev, ki so v resnici preproste zadolžnice. Te z denarjem kupijo različne banke ter jih prodajo FR. Ta za njihov nakup napiše ček (ki je ravno tako zadolžnica), zaradi katerega bi navaden občan_ka pristal_a v ječi, saj nima kritja. »Ko FR napišejo ček, ustvarjajo denar (FR Boston).« Ta ček se vrne nazaj v roke bank, ki ga vnovčijo in valuta iz nič skoči v obtok. Zadeva ni tako kompleksna, kot je videti. Državna zakladnica in FR si preko posrednika – bank – podajata zadolžnice in čirulečarule iz nič ustvarjajo valuto. Samo tiskanje denarja ni problem, dokler ima ta kritje v dobrinah, storitvah in resursih. Ker pa centralne banke tiskajo velike količine denarja, in sicer brez kritja povečane proizvodnje dobrin oz. brez podpore zlatega standarda, prihaja do hiperinflacije, ki bogati le elito. Država in njeni prebivalci niso nič bogatejši. Padanje v neprestane dolgove, ki jih je nemogoče poplačati, je neizogibno, dokler se tiskanja denarja sistemsko ne spremeni. Naši davki se v veliki meri porabijo za poplačilo dolgov in obresti, ki nastajajo pri omenjenih poslih, namesto da bi pristali v infrastrukturi in podobno. Predlagam, da si preberete kaj na temo delovanja Banke za mednarodne poravnave (BIS), ki je glavni motor svetovnih centralnih bank, te pa so njihovi edini komitenti. Poglejmo si še en laičen primer poslovanja iz nič. Recimo, da ste si prišli v banko sposoditi za 1000 € srebra. Banka vam seveda ne bo dala srebra, temveč potrdilo oziroma valuto v tej vrednosti. Če čas banki vrnete pravo srebro, ki ste ga zaslužili s svojim delom, poleg pa še 100 € obresti. Banka je torej vmes zaslužila srebro v vrednosti 1000 € + obresti, ne glede na to, da njeno posojilo ni imelo kritja. Srebro je v našem primeru prispodoba za denar in banke na enak način delujejo tudi dandanes. Tovrstni posli ustvarjajo inflacijo, poleg vsega pa se obresti nanje plačujejo iz naših davkov. Če se lahko izrazim malce bolj nekulturno, je omenjeno največji nateg v zgodovini človeštva. Centralnim bankam je bila podeljena moč iz nič ustvarjati denar in dejstvo, da je marsikatera v zasebni lasti, govori o

POVEDAL VAM BOM,
KAJ BOSTE OBLEKLI,
KAJ BOSTE MISLILI,
ČESA SE BOSTE BALI,
KAKO SE BOSTE
OBNAŠALI,
KOLIKO DAVKA
BOSTE PLAČALI ...

ZDAJ PONOVI TE ZA
MENOJ.

SVOBODEN SEM.

JN

nedvomni podrejenosti visoke politike tem finančnim institucijam. Osebnost se mi zdi neverjetno, da so države prodale svojo ekonomsko neodvisnost in pljuvajo v svojo skledo.

Medtem, ko srednji sloj izginja, večina svetovnega prebivalstva o vsem tem ne ve nič oziroma jih ne zanima, kaj se dogaja z davki, ki jih plačujejo. Poslovnim bankam je možnost ustvarjanja denarja iz nič omejena, vendar v določenih okvirih dovoljena.

Ko se je Saddam Hussein odločil ničvredni papir – v tem primeru naftni dolar (petrodollar) – zamenjati z drugo valuto, podprto z dejansko vrednostjo, so ga obtožili kopičenja orožja za masovno uničenje. Ko je svetovna javnost izvedela, da so ZDA v tem primeru zavajale javnost, so spremenile pesem in kot razlog za vojno navedle osvoboditev Irčanov ter vzpostavitev demokracije. Resnica je, da je bil najpomembnejši razlog za vojno Sadamova odločitev zavreči naftni dolar kot vzpostavljeno svetovno plačilno sredstvo. Istih misli je bil tudi libijski predsednik Muammar Gaddafi, ki je hotel naftni dolar zamenjati z zlatim standardom, torej trgovati z zlatom, vendar ga je hitro doletela ista usoda. Njegova država je doživela vojaško intervencijo s strani ZDA, ki se je končala z njegovo smrtjo. Se nadaljuje.

JN

TRI PRIPOVEDI O GLASOVH

1.

Večkrat sem slišala, kako me je nekdo poklical po imenu. Tudi ko ni bilo nikogar okoli mene. Izgovorjava je bila počasna in šepetajoča, glas pa oddaljen. Za dogodek, ki se mi je zgodil pred štirimi leti, ve samo moja mama oziroma mi edina verjame. Svojo izkušnjo sem že delila s kom drugim, vendar sem dobila občutek, da mi nihče ne verjame. Štiri leta nazaj sem bila zvečer v hiši sama s svojo bolečino, saj sta se starša ločevala in se je oče odselil. Mame ni bilo doma, jaz pa sem legla v posteljo v upanju, da se varno vrne domov. Zadnje čase me je zelo skrbelo zanj, saj je bila shujšana, nemočna in kamor koli je šla, me je bilo strah, da se ji kaj naredi. Ko sem ležala, sem naenkrat zaslišala glasne in histerične ženske krike. Kriki so postajali vedno bolj intenzivni, v ozadju pa je odmeval otroški jok. Sedla sem na posteljo, kolena stisnila k sebi in si z dlanmi prekrila ušesa. Glasno sem jokala in takrat sem se počutila, kot da sem zblaznela. V histeričnem joku sem klicala mamo in jo prosila, da se vrne domov. Prišla je, kakor hitro je lahko, in ko je stopila čez vhodna vrata, so vsi glasovi utihnili. To je bilo zame grozno in mučno doživetje. Po tem dogodku nisem nikoli več slišala česa podobnega. Še danes veliko premišljujem o tem dogodku. Prišla sem do sklepa, da je bil to moj notranji glas in zvok moje bolečine. Mogoče sem bila jaz ženska, ki je kričala od bolečine, in otrok, ki je jokal, ker je bil osamljen.

2.

Skozi prebiranje literature sem ugotovila, da tudi sama spadam v kategorijo »slišanje glasov«. Meni je to tako nekaj samoumevnega – slišanje svojih misli in pogovarjanje s sabo –, kar naj bi bilo značilno le za del vseh ljudi. To dejstvo me je zelo presenetilo, namreč da naj bi približno polovica ljudi ne imela tega glasu, saj si ne znam predstavljati razmišljanja brez tega. Sama sem s svojimi glasovi precej zadovoljna, saj se zelo rada pogovarjam s sabo in gledam na situacije z različnih zornih kotov. Vseeno pa so včasih precej neprijetni, saj mi govorijo, kako sem slaba, da sem kriva nečesa, da sem grda itd. Pogosto sta v meni prisotna dva glasova, ki ju oba doživljam kot sebe. En del mene mi govori grde stvari, drugi me pri tem pomirja. Kakor da je prvi del »otrok v meni«, medtem ko je drugi del »odrasla jaz«. Večkrat se znajdem v konfliktu, kateremu od teh glasov verjeti, predvsem kar se tiče mene in moje samopodobe. Strinjam se s tezo, da nam glasovi nekaj sporočajo in da jim moramo prisluhniti. Menim, da skozi svoje glasove lahko vidim, kdaj sem v notranjem konfliktu, ugotovim tudi, kje se počutim bolj in kje manj samozavestno, hkrati pa z njimi poglobljam svoje razmišljanje o sebi in drugih. Vseeno pa mislim, da nas lahko ti glasovi tudi ohromijo; pri meni se to zgodi, ko vedno znova zmaga »otrok v meni«, ko se prepustim samo sovraštvu in sebe prepričam, kako nesposobna sem. Vendar se mi moja izkušnja nikoli ni zdela tako grozna, kakor izkušnje drugih, o katerih sem brala. Tu bi izpostavila primer, ko glasovi nekomu pravijo, naj nekoga ubije. Moja izkušnja je daleč od tega, da bi bila tako huda, predvsem zato, ker svoje glasove, kljub vsakodnevni pogostosti, zaznavam kot svoje misli, kot del sebe, pa četudi so negativne (očitno sem jih slišala

od koga tekom svojega življenja in jih ponotranjila). To pa zato, ker to doživljam že odkar pomnim, hkrati pa jih slišim v svoji glavi, z mojim glasom (le njihov ton se spreminja).

3.

»KDO SI?« sprašujem glas, ki doni v moji glavi.

»Zakaj me že enkrat ne pustiš pri miru?«

Glas ne uboga. Še naprej mi govori, kako pametno se mu zdi, da svojo bolečino zapečatim s trpinčenjem same sebe. Na vsak način bi me rad iztiril. Najprej je zelo tih, po prstih se pretihotapi v moje misli. Če postanem slabše volje, postaja glasnejši. Če se poberem s tal, me pusti pri miru. In ni se oglasil že kar dolgo. Natančneje 3 leta.

Zadnje čase pa spet prihaja bližje meni. Skuša prodreti v moj zdravi del duševnosti in si jo prisvojiti. Vabi me v groteskni objem svojih dolgih krempljev, ki se tako krčevito stegujejo proti cilju. Razlog, da se mi je tako znatno približal, najbrž tiči nekje v moji čustveni sferi. Kot po navadi.

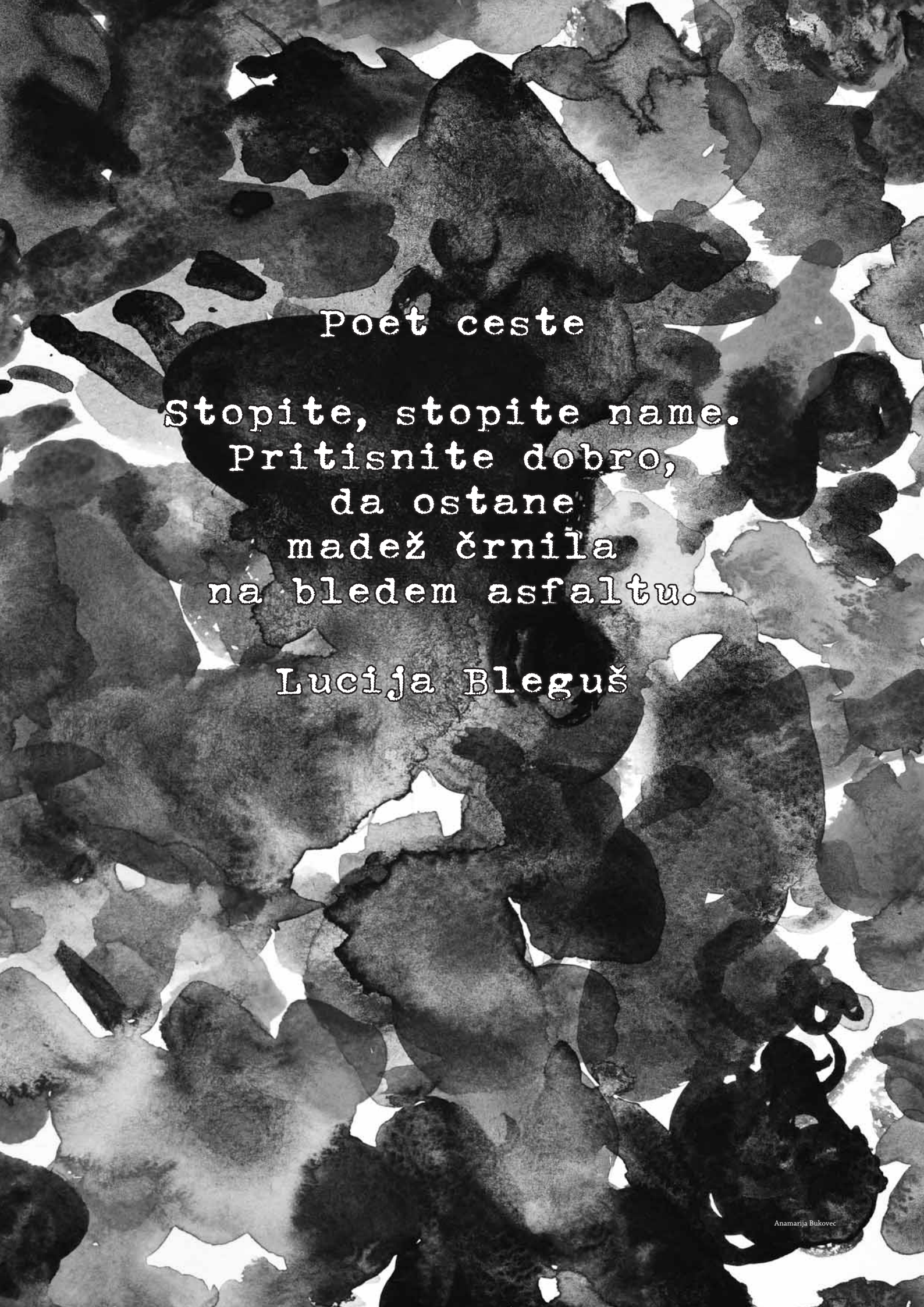
Razmišljam, kdo bi lahko predstavljal zlodeja, ki me na vsake toliko pride obiskat. Nekaj dni nazaj sem v ta namen glas poslušala s ščepcem več razumskega. Ugotovila sem, da sem ta zlodej pravzaprav jaz. Sami sebi prigovarjam v tretji osebi. Ob misli na to, da sem sama sebi največja ovira, se zgrozim. V svoji glavi se znam sporazumevati samo v ekstremih. Ko je dobro, je zares dobro. Ko je slabo, je le še vprašanje časa. Včasih si želim, da bi mi možgani kar eksplodirali. Da bi lahko ostala brez svojih misli. Da bi lahko ostala brez sebe – tudi na tem mestu glas zapoje. Vesel je, ker je dosegel svoj cilj. Končno se počutim slabo. Tako slabo, da se skoraj dušim v lastnem joku. Bolečina zasede sleherni celico mojega telesa. Počasi se sesedam sama vase. Kot da delček za delčkom odмира moja notranjost.

Verjamem mu. Glasu zares verjamem, da sem grešila.

Na tej točki mi preostane samo ena opcija: da se za svoj(e) greh(e) kaznujem. To počenjam že vrsto let, zato zame niti ni takšno presenečenje, da slej ko prej ob moji slabi volji pride do tega. Podžiganje s strani mojega glasu v mislih vso stvar pripelje na čisto drug nivo. V roke primem rezilce in si zadam rano. In še eno. In še eno. Tako počnem, dokler se v meni ne prebudi slaba vest. To je moj način streznitve. Ustavim se in zadiham. Moje misli ostanejo prazne. Glas je odšel. Vrnil se je v temno podzemlje. Končno lahko mirno nadaljujem s svojim bivanjem. Zdaj se lahko spet pripnem nazaj na povodec, s katerim me superego vodi naokoli.

V resnici se vrtim v popolnoma zblojenem začaranem krogu, iz katerega ne znam izstopiti. Tako se imam pod kontrolo, da ne znam več živeti spontano. A prav trenutki, ko v mojo glavo vstopi glas, so brez kakršnega koli nadzora. Svet domišljije, ki je poln ironije, me vodi skozi življenje. V tem trenutku se mi na obraz riše nasmeh. Kar ne morem se naučiti ugotovitve, da so moji slabi trenutki v bistvu dobri. Glas, ki sem ga toliko let sprejemala kot svojega napadalca, mi hoče samo dobro. Kliče na pomoč. Pa ga bom nekoč kljub vsemu uspela uslišati?

Tri študentke

Poet ceste

Stopite, stopite name.
Pritisnite dobro,
da ostane
madež črnila
na bledem asfaltu.

Lucija Bleguš

SOCIALNO PODJETNI ALI PODJETNO SOCIALNI

»BILANCA« STANJA ZADRUGE STARA ROBA, NOVA RABA

Takole v začetku leta se dela bilance za prejšnje leto in na podlagi tega plane za naprej. V socialni ekonomiji pa nas niti slučajno ne zanima le golo finančno stanje podjetja, saj je prihodek le majhen del veliko širših učinkov, v katera so usmerjena socialna podjetja. Če gledamo z gospodarskega stališča, lahko socialna podjetja ustvarjajo visoko raven »dodane vrednosti«, ki pa je netržna, saj proizvaja javne dobrine. Tako dobiček, materialen ali nematerialen, pripada celotni skupnosti. Za področje socialne ekonomije je nujno razviti »kazalnike uspešnosti«, ki presegajo standardni sistem merjenja uspešnosti glede na BDP, kar nas je konec koncev pripeljalo do brezobzirnega kapitalističnega divjanja. Iz socialnih podjetij pa se bodo tovrstni kazalniki lahko prenesli tudi na ostala podjetja in na širšo družbeno raven, kar bo seveda prispevalo k dvigu kakovosti življenja mnogih ljudi in ne le peščice.

Naša zahodna miselnost je zelo usmerjena v merjenje in beleženje rezultatov delovanja, velikokrat zgolj opisno predstavljanje širših učinkov socialnih podjetij ni dovolj. Tako se že vrsto let razvijajo modeli, kako bi tudi »mehke« učinke socialnih podjetij prevedli v številke in pomen njihovega delovanja na ta način približali bolj managersko usmerjenim ljudem. Povedano po domače: številke razume vsak.

Družbeni učinki in vplivi

Podjetja za svoje delovanje potrebujejo vire, s katerimi si pomagajo pri opravljanju svoje aktivnosti oziroma poslanstva, zaradi katerega so nastali. Iz tega nato izhajajo rezultati, s katerimi merimo družbene učinke in vplive. Eno brez drugega ne gre. Torej, če zaposluje npr. brezdomne osebe, je naš učinek, ki ga zaznavamo, znižanje brezposelnosti med njimi, vpliv pa je bolj daljnosežen, saj ga želimo na ravni celotne družbe in bi ga potemtakem opažali kot prihranke socialnih transferjev zanje na državni ravni. Če pa bi se osredotočili na okoljski vpliv, bi lahko bil učinek znižanje odvrženih stvari (odpadkov), vpliv pa manjša obremenitev odlagališč odpadkov z odpadki. Vse to ima vsekakor povezavo tudi s stroški in prihodki.

Kazalnik socialnega donosa na investicijo

Za Zadrugo Stara roba, nova raba je kazalnike družbenih učinkov v svojem diplomskem delu analizirala sopodpisana avtorica članka, Suzana Habet. Posredovalnica je tako prvo socialno podjetje v Sloveniji, ki ima analiziran kazalnik SROI – kazalnik socialnega donosa na investicijo (angl. *social return on investment*). Kazalnik je posebej prilagojen za socialnopodjetniško sfero in je tudi najpogostejše uporabljan. Razvil se je že leta 1997, in sicer preko *Roberts Enterprise Development Fund*. Gre za filantropski sklad iz Združenih držav Amerike, ki deluje po principih socialnega podjetništva.

Z njim se ocenjuje vpliv organizacij tako na družbo kot na okolje. Njegovi temelji se skrivajo v klasičnem podjetništvu, natančneje v kazalniku donosnosti naložbe. SROI ne izraža le denarja, temveč tudi koristnost. Če govorimo o obliki, imamo dva tipa: prvi napoveduje pričakovano družbeno korist, drugi pa ugotavlja dejansko korist, ki je nastala.

Kazalnik potrebuje načrt, na podlagi katerega se ga izračuna. Nekaj let nazaj so se tega velikega projekta lotili na Inštitutu za razvoj družbene odgovornosti na podlagi naročila Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti RS. V ta namen so izdelali preglednico, ki omogoča lažji, enostavnejši in slovenskim socialnim podjetjem prilagojen način izračuna.

Izračun

V prvem koraku smo opredelili vse deležnike, ki dejavno prispevajo v podjetju: kupci, donatorji, zaposleni in uporabniki programa, prostovoljci, strokovna podpora, društvo Kralji ulice, širša javnost itd. Nadalje smo določili nameravane ali nenameravane spremembe, ki jih prej omenjeni povzročajo posredovalnici na družbenem področju v obdobju enega leta. Izračunavali smo napovedovalni način kazalnika SROI za leto 2017, ki se je računal na podlagi prejšnjega leta delovanja zadruga. V naslednjem koraku smo predstavili vložke vseh podpornikov (denarna sredstva, čas, strokovna podpora, trud ipd.) in jih finančno ovrednotili. Zneske smo nato primerno uskladili, skladno s podatki o pričakovani pomladanski

foto: arhiv KU

gospodarski rasti in podatki o rasti plač za leto 2017. Tretji korak v preglednici pa je namenjen verificiranju in vrednotenju vpliva. V njem odločamo o tem, kako dolgo naj bi posamezen deležnik imel vpliv. Opredeljujemo se tudi o spremembah, ki so že oziroma šele bodo nastale, njihovem načinu merjenja, količini in trajanju. Zadnji korak pa je tudi najtežji, saj je terjal od nas predvidevanje o različnih možnih scenarijih. Tako se v tem koraku pričakuje, da zapišemo, kaj bi se zgodilo v vsakem primeru, tudi če se aktivnosti podjetja ne bi izvajale. V preglednico se vpiše tudi, če je sodelovala še kakšna druga organizacija in kako ta vpliv pada (če pada).

Za Zadrugo Stara roba, nova raba smo izračunali, da lahko v letu 2017 z 1 evrom investiranega denarja ustvari 21,58 evra družbenih učinkov. Povedano še drugače: Če dejavnosti obravnavanega socialnega podjetja dosežejo svoje predvidene posredne učinke, se bo na 1 evro investiranega denarja ustvarilo 21,58 evra družbene koristi. Izkaže se, da izbrano socialno podjetje, gledano z vidika napovedi, res ustvarja pozitivne družbene učinke.

Po izračunu torej vidimo, da je naša zadruga visoko »dobičkonosna«, če njene učinke in vplive na družbo merimo dovolj široko, kar predvidoma velja za veliko slovenskih socialnih podjetij.

Kompleksne učinke družbene koristi je mogoče precej natančno izmeriti, jih na ta način postaviti v bolj ustaljene okvirje razumevanja in morda je to eden izmed pravih korakov približevanja pomena socialne ekonomije javnosti, podpornikom in drugim deležnikom. Pri tem pa seveda ne gre zanemariti dejstva, da to ne sme iti na račun še večjih »birokratskih« pritiskov na socialna podjetja, zatiranja njihovega »spontanega« delovanja ali manjšanja njihove avtonomije.

Podroben izračun kazalnika SROI lahko najdete v naši spletni knjižnici: http://www.robaraba.si/zsn_suzana_habot.pdf.

Suzana Habot in Luna J. Šribar

09
KRALJI
ULICE

TATU ZGODBA

foto: osebni arhiv

Tri pike predstavljajo tri načela, ki se jih v lajfu držim, da ne izgubim samega sebe. Nihče razen ene osebe ne ve, kaj pomenijo, pa še ta oseba ve samo za eno piko. Ni mi žal, ker so mi vedno pomenile dobro vodilo, in čeprav si ga vsakič kdo narobe razloži, mi ni žal. Naredil sem si ga sam pri petnajstih ali šestnajstih letih.

JN

ZIMSKA PRAVLJICA

SNEŽNA BELINA ČUDOVITA,
ZASNEŽENE SMREKE,
VEJE PREKRASNO POBELJENE,
ZIMSKA PRAVLJICA.
OTROCI SE SANKAJO, KEPAJO,
SNEŽINKE NEŽNO PADAJO NA MOJA RAMENA,
PREKRASNA POKRAJINA SE BLEŠČI V KRISTALNO
ČISTEM SNEGU.
FAK! AVTO MORAM SKIDAT,
TA PLUNDRA PREKLETA,
SPET MI JE PREMOČILO ČEVLJE!
AVTI, KI SE PELJEJO MIMO, SO MI POŠPRICALI HLAČE,
MRAZ MI SEGA DO KOSTI.
AH, TA ZIMSKA IDILA ...

MARIJANCA

INTERVJU: JAKA BITENC – SLOVENSKI KONOPLJIN SOCIALNI KLUB

Glede na vse večje zanimanje in zaupanje javnosti v konopljinе zdravilne lastnosti sem se znova odločil spiti kavo z aktivistom Jakom Bitencem. Verjamem, da ste že slišali zanj. Okoli njega se vijejo kontroverznost, veselje, solze ... Nekateri mu očitajo preprodajo, drugi ga kujejo v zvezde. Kaj je res in kaj ne, se lahko v spodnjem intervjuju odločite sami.

Kako bi se opisal?

Sem predvsem človek, ki verjame v to, kar dela. Nisem zdravilec v pravem pomenu besede, zdravi material, s katerim delamo. Mi smo le prenašalci vaših zgodb in izkušenj.

Nekateri pravijo, da si nesramen, drugi te kujejo v zvezde. Kako vidiš samega sebe?

Ne bi rekel, da sem nesramen, temveč realen. Javno pa objavljam tako kritike kot pohvale. Stvari so takšne, kot so, in to vedno tudi direktno povem.

Predvidevam, da si skozi leta spoznal veliko ljudi, ki so se borili za življenje. Nekaterim od njih se ni uspelo izvreči.

Kako nate vplivajo te grozne izkušnje? Jih občutiš?

Vsekakor. To te počasi »ubija«, vendar te obenem tudi utrdi. Bolnim ljudem je jasno, da umirajo. Sprašuješ se, zakaj je temu tako. Na tem mestu lahko javno izjavim, da sem pripravljen iti čez vse, tudi umreti za svoje prepričanje. Letos je življenje izgubilo precej dobrih prijateljev_ic in znancev_k. Zadnja želja enega izmed njih je bila, da bi doživel trideseti rojstni dan, vendar se mu ta ni izpolnila. Drugi je bil še mlajši, oba pa sta izgubila borbo z rakom. Odločila sta se za kemoterapijo, ki ni nedolžna zadeva.

Kaj je samozdravljenje?

To je poslušanje samega sebe oz. svojega telesa. To pomeni, da ne polagaš vseh upov v uradno medicino, ki ima brez dvomov svoje pomanjkljivosti. Celostno samozdravljenje pomeni spremeniti način življenja, prehrane ... Pomeni spoznavanje tega, kar ti koristi, kot je denimo konoplja.

Obstaja več sto raziskav o zdravilnih lastnostih konoplje.

Ali katera izmed teh neizpodbitno dokazuje, da je konoplja zdravilna?

Zdravilne lastnosti konoplje je potrdilo precejšnje število najbolj prestižnih svetovnih univerz. Najstarejša angleška univerza Oxford se je v letošnjem letu spustila v raziskave vredne 10 milijonov funtov. Projekt se bo osredotočal na raziskovanje lajšanja bolečin, zdravljenja raka in vnetnih bolezni. Tovrstne raziskave so bile leta zavračane zaradi predsodkov, strahu in nevednosti. Naši zdravstveni strokovnjaki bodo sicer rekli, da to niso klinične raziskave in zato v njihovih očeh ne nosijo velike teže. Sicer pa si se danes na svoje lastne oči prepričal, kako bolniki reagirajo na uporabo konoplje. Mlada profesorica, ki si jo videl, ima multiplo sklerozo, vendar ji jantar (konopljin smola) lajša simptome. Mravljincev več ne čuti, bolj srečna je ...

(omenjenemu sem bil priča med snemanjem intervjuja tudi sam, op. a.). Jantar, ki ga jemlje, je narejen iz petindvajsetih vrst konoplje. Naj še dodam, da sem tudi sam bolnik. Že 26 let imam hujšo obliko diabetesa in sem na inzulinu, vendar sem uporabo le-tega z jemanjem konoplje znižal za 70 procentov. Če je konoplja brez zdravilnih lastnosti, zakaj torej farmacija proizvaja in prodaja sintetično konopljo?

Je konopljin smola primerna za zdravljenje živali?

Najbolje bo, če si vsi, ki jih zanima odgovor, na naši spletni

strani www.sksk.si preberejo zgodbo bolnega mačka. Neka zobozdravnica je k nam prinesla osemmesečnega mačka, ki je zbolel za diabetesom tipa I, trikrat na dan je potreboval inzulin. Sam nisem mogel verjeti. Že po prvi prejeti terapiji – par ml, razdeljenih na zelo majhne dnevne količine – je mačku vrednost sladkorja v krvi v povprečju padla na 21 mmol/L, nato je ta vrednost padla na šest, v zadnjem prejetem sporočilu pa je lastnica povedala, da maček ob uživanju konopljinega jantara nima več povišanega sladkorja v krvi. Pri živalih zdravljenje poteka precej hitreje kot pri ljudeh. Njihov prebavni sistem deluje drugače kot naš in pes lahko v zgodnjem stadiju bolezni raka hitro pozdravi.

Je jantar bolj kvaliteten, če ga sestavljajo različne sorte konoplje?

Je. Spekter kanabinoidov je večji. Ljudje, ki ga jemljejo, bi se morali nujno pozanimati o njegovi sestavi.

Kako prideš do petindvajsetih vrst konoplje?

Šel sem po 221 potaknjencev (klonov) v Avstrijo, kjer jih legalno prodajajo, ter jih posadil na svoji zemlji. Avgusta so se na kmetiji oglasili kriminalisti PP Novo mesto. Ker sem prijavljen v Ljubljani, so me poklicali po telefonu in mi dali vedeti, da mi bodo rože brez moje prisotnosti pobrali. Med pogovorom sem rekel kriminalistu, da bo za vsako pobrano bilko odgovarjal za eno življenje. Še isti teden sem imel na policiji razgovor zaradi groženj policistu. Zaradi napačnega tolmačenja povedanega bi me skorajda priprli. Do danes nisem dobil niti enega dokumenta o vsem omenjenem. Rad bi še dodal, da je ljudska iniciativa v parlament vložila 28.000 podpisov za spremembo zakona o konoplji. Ta med drugim vsebuje tudi regulacijo o samooskrbi oziroma samozdravljenju. Naš cilj je, da bi se smelo indijsko konopljo pod nadzorom pridelovati in uporabljati v zdravstvene in industrijske namene. Rad bi tudi najel kmetijo v Prekmurju, kjer bi gojil industrijsko konopljo, poznaš koga, ki jo oddaja? (Smeh.)

Ti grozi zapor?

Glede na to, da nisem dobil še nobenega dokumenta, bi rekel, da mi nič ne grozi. Bomo videli, kaj se bo zgodilo. Na Nizozemskem veljajo podobni zakoni kot pri nas, vendar je država strpnejša do konoplje in jih ne izvaja dosledno. Mene ni strah sistema, mene je strah, ali bodo bolniki preživeli ali ne.

Ali se strinjaš s tem, da raba marihuane vodi k delinkvenci in kriminalu?

Odvisto od vzgoje. Če si prepuščen ulici, lahko konoplja vodi tudi k resnejšim kriminalnim dejanjem. V normalnem družinskem okolju – glede na to, da konoplja odpira miselne kanale – pa bi rekel, da temu ni tako. Pri shizofrenikih npr. je treba postopati previdneje, saj ta stanje lahko poslabša.

Kako gledaš na odgovornost, ki jo nosiš?

Odgovornost nosi Jaka Bitenc oziroma Slovenski konopljin socialni klub. Sprejemam odgovornost za informacije, ki jih dajem. Edini imamo javno objavljeno telefonsko številko, do nas lahko pride, kdor hoče. K meni osebno na posvete hodi različen spekter ljudi, od delavcev, igralcev, zdravnikov, sodnikov, odvetnikov, policistov, profesorjev, znanih Slovencev ... Svetujemo za vse vrste raka, vse vrste avtoimunih bolezni, redkih bolezenskih stanj, depresijo in še marsikaj. Moram dodati, da se 99 odstotkov rakavih bolnikov,

ki se oglasijo pri meni, pred tem odloči za rezanje in/ali kemoterapijo. Konopljo večina začne jemati v poznem stadiju bolezni z upanjem, da imam čarobno paličko.

Bi še sam kaj dodal?

Prosil bi vse, da mi pomagajo naučiti ljudi osnove samooskrbe in samozdravljenja. Če bi ljudje konopljo masovno sprejeli, bi morala politika spremeniti prohibicijski pristop do nje. Vse bralce in bralke tako vabim na brezplačna predavanja, kjer

podarim tudi kakšno seme. Naš cilj je informiranje javnosti v zvezi z zdravilnimi lastnostmi konoplje in ostalih zelišč. Seznam predavanj najdete na Facebooku, lahko pa obiščete našo spletno stran www.sksk.si, pišete na jaka@sksk.si ali tudi pokličete na 040 298 783. Mislite s svojo glavo in volite obraze, ki v politiki niso prisotni zadnjih 25 let.

JeanN

Zgodovinska rubrika:

IZSEK ČASA

Nova postava zoper potepuhe.

Siromakov je čedalje več. Milodarnost posameznikov pa tem žalostneje pojema, čem bolj se nekrščansko brezverstvo širi. Zato smo prisiljeni zmiraj več za siromake trošiti iz javnih blagajnic, kar pa zopet občinske, okrajne in deželske doklade kvišku ženē. Sicer pa za prave siromake vsakdo rajši nekaj žrtvuje. Drugače je zastran navideznih siromakov ali potepuhov. To so namreč ljudje, ki bi še lahko delali in si kruha služili, pa nečejo. Beraška palica se jim v rokah ugreje, da je ne morejo pustiti. Potepljejo se po vseh okolicah, oblazijo vse vasi, hiše, farovže, zlasti ob velikih cestah. Bliže mest, trgov, kopališč so za kmetijske ljudi že neznosna nadloga. Če jim ne ustrežeš, imaš se njih jeze dostikrat po pravici bati. Treba jim žveplenke in fajfe pobirati, kedar jim prenočišča odreči ne moreš. Hiše in sobe moraš vedno zapirati; same ženske in otroci še pa varni niso doma. In čeravno enemu le kaj malega podariš, nabere se v letu znatna svota, ker jih vedno več prihaja. Zoper potepuhe so ljudje že marsikaj počenjali. Tako so po nekod na Nemškem občani sklenili, da ne obdarijo nobenega tujega berača, nobenega potepuha — z denarji, videvši, da vsaki penez precej v „šnopspotiki“ obvisi. Drugod so sklenili potepuhom dela ponuditi, na primer kamenje tolči za ceste. Prvo je na primer v Güttingu tako pomagalo, da je vedno manj potepuhov tje prihajalo, namreč prvi mesec 314, drugi samo 168. Še boljje ustrašili so se potepuhi dela; prvi mesec, ko še dela ni bilo, navrelo jih je 168, drugi mesec pa samo 26, in tretji 18. Tako se potepuh dela boji! Rajši strada, ali drugam beračit krene, da mu le delati ni treba.

Pri nas vzdramil se je državni zbor in sklenol ravno te dni zoper potepuhe dve postavi, ki bode kmalu od cesarja potrjeni. Treba je takih postav, ker si posamezne občine same in zdatno pomagati ne morejo. Če ena potepuhe odpodi, dobi jih druga. Vrh tega dosedanje postave potepuhom ne morejo prav do živega. Vse prebivalstvo, zlasti kmetstvo, bo torej novi dve postavi povprek rado vsprejelo. —

Zgodovina, pravijo, nas bi morala kaj naučiti. Drugi razmišljajo, da je čas ciklični in se stvari tako ali tako ponavljajo. Pri odnosu do revščine, brezdomstva bi lahko trdili, da se res. Pojavljajo se podobne dileme, kot so se pojavljale pred »100 leti«. V novo-stari rubriki bomo objavljali časopisne »pričevalce« tega, kakšen je bil nekdaj odnos do najbolj družbeno odrinjenih ljudi.

To pot je izsek iz Slovenskega gospodarja, 30. 4. 1885.

Vir: Digitalna knjižnica Slovenije – dLib.si.

Besedilo poiskal JeanN

Izmej teh dveh novih postav nalaga ena deželam, mestom okrajem, itd. prirejati posilnih delalnic (Zwangsarbeitshäuser). Tje bodo pa gosposke zapirale potepuhe, da bodo prisiljeni delati. Da bodo pa gosposke prijemale prave potepuhe, v to bode služila druga postava, katera zaukazuje: 1. kdor se brez posla, brez dela okoli klati, pa ne more dokazati, da ima za čim živeti ali si vsaj pošteno ne prizadeva prilike dobiti, da si kruha služi, ta je potepuh in se kaznuje z zaporom od 1 do 2 mesca; 2. kdor na javnih prostorih ali od hiše do hiše berati, ker delati noče, in kdor nedoletne osebe k beračenju napeljuje, otroke izpošilja ali v beračenje drugim prepušča, dobi trdnega zavora od 8 dni do treh mesecev; 3. za delo sposobne ljudi, ki nimajo dohodkov, pa tudi nobenega poštenega posla ne ter so nevarni osebam po imetju, more gosposka pozvati in jim naložiti, da v določenem času dokažejo, kako se pošteno živijo. Če tega iz lenobe ne storijo, pridejo v zapor od 8 dni do 3 mesecev; 4. vsaka občina zamore potepuhom dela ponuditi proti plači v denarjih ali živežu. Če se branijo delati, denjejo se v zapor od 8 dni do 1 meseca; vlačuge se bodo kaznjevale.

Novi dve postavi ste sicer ostri, a potrebni. Sedaj bode mogoče potepuhom do živga prihajati. Vsakdo namreč, ki zavoljo gori navedenih prestopkov v zapor pride, vtakne se potem v posilno delalnico, kder bode si moral sam kruha služiti.

NEK AJ

CESTNIH

ZAPIŠI

Zapiši na steno
te svoje oči.
Zapiši na steno
vse, česar ne vem.
In naj bo zeleno,
da bom brez skrbi,
ker brati zaenkrat,
še vedno ne smem.
Zapiši na steno
to svoje srce.
In naj bo rdeče
kot sonce,
ki vre.
Naj mimoidoči
se vedno zazre
in ptice k počitku
naj tam posede.
Zapiši mi nekaj,
kar rad bom prebral,
če bom kdaj slučajno
še sam tam obstal.
Ko mrak se bo
spustil na moje
oči in sonce bo
reklo, da tam
te več ni.

Art Ajva

OPTIMIZEM V TUROBNI JESENI

Mraz, sonce, ki ne greje, ljudje, ki se kisto smejiijo. 20 € mi bo polepšalo dan, ki bo kljub mrazu uspešen. Nič me ne boli. Tudi jedel bom, mogoče bom celo pokadil džoint. Bog me ima, neskončno rad. To vem in upam, da tega ne bom nikoli pozabil. Ko opazujem naš jebeni planet, se mi zarosijo oči. Sončni zahodi, bele zasnežene gore, neskončna žitna polja ali pa majhen diamant ... Lahko se samo čudimo in smo veseli in ponosni, da sodelujemo pri čudežu, ki se imenuje življenje. Sem član sedemmilijardne skupnosti, ki živi na zemlji. Naša skupnost se trudi, da bi se imeli fajn. Ali nam uspeva? Absolutno. Motijo nas samo satanove mračne zle sile, ki se plazijo povsod. Ampak

zmaga bo naša. Naše orožje sta ljubezen in upanje. Ne damo se, verjamemo v zmago pravične, dobre, večne sile. Ave!

Kavica

HREPENENJA

Ko v meni prvič zabrstelo je življenje,
prerano se usulo cvetje, nerajeno.
Ko drugič ugneznila sva hrepenenje,
utrgan plod zarezal je v srce.
Še v tretje upanju prižgal si lučko drobno,
preživljala sva dneve in noči brez sna,
v molitvi njih, ki verujejo v Boga,
in moji neuničljivi veri si spletal pravljice za dva.

Aprilska noč, forzicija v razcvetu,
pod oknom plazijo se lunini darovi,
že jutro se prebujajo pod gozdovi,
ko nebo, ko zemlja zadrhti,
v nemi grozi smrt zakrili nad belimi ljudmi.
Roke opravile so svoje delo,
ugasnila je luč,
mrtvorojenca položili so kraj me.
Grabilo moje je naročje,
srce rjavelo kot ranjena žival,
telo umiralo, a umreti ni hotelo,
o, ljudje, takrat se v noč prevesil je moj dan.
Na šopek vrtnic je črn trak pripel
ubogi mož in zaihtel.

Katarina Kalaba

SINOČI JE GOZD

kar naprej	govoril svoje
skrivnosti	spomladanskega
somraka,	v vrtincu veselja,
na vrhu	moje sreče krik
obzorja v	pajčevini
razpršene	večnosti.
Kje si?	Še zdaj
globoke	misli
zardevajo	v razpetih
krošnjah	razsipnega
življenja,	ki blede,
potopljeno	v umetno
dihanje.	Ni te. Zemlja in
luna	porodita sončni mrk,
zemlja	in sonce porodita
lunin mrk,	uokvirjeni
vonj zelene	sence.
Saj je vse igra	ali pa se
samo meni zdi.	Pridi,
da te krasim	s poljubi
iztegnjenih vej	uhajene
ljubezni, da se	zgubim
daleč v obzorje	svetlobe,
ki se je za	nebo lepote
čiste zavezala.	

Zdravko Kokanovič

ANEKDOTE IZ PRODAJE

ZLATO PIVO

Na svojem prodajnem mestu na parkirišču sem naletel na gospo, ki je hotela plačati parkirnino in je šele na licu mesta ugotovila, da je denarnico pozabila doma. Založil sem ji 2,40 €, saj sem bil prepričan, da se bova zagotovo še srečala. Takrat mi bo pač vrnila denar. Res se je vrnila že čez dve uri in mi »posojilo« vrnila z obrestmi. Izročila mi je bankovec za 10 €, rekoč, da si bom zdaj lahko privoščil zlato pivo. Pošalil sem se, da bom zlato pivo spil, pločevinko pa nesel k zlatarju v reciklažo. Duhovitost se mi je obrestovala, gosa je dodala še nekaj drobiža. Zgovornost in zbijanje šal mi na delovnem mestu prodajalca Kraljev pogosto prav prideta, saj sem v večini primerov deležen bodisi večjega honorarja bodisi priboljškov.

Polde

PRAZNIKI

Prihajajoči prazniki že sedaj vplivajo na ljudi, kar dejansko občutim pri prodaji Kraljev ulice, in to tudi zelo cenim. Ljudje hodijo po trgovinah in kupujejo za svoje najdražje z nasmejanimi obrazi. Nekateri podobno kot Božički pomagajo brezdomcem. Zato, dragi bralci, upam, da tudi vam Božiček ali Dedek Mraz uresniči tako željo. Samo verjeti morate/mo! ☺

Vanja (št. 578)

VREČKA, POLNA DROBIŽA

Včasih, ko imam doma še kak časopis namenjen prodaji in prodajno mesto pred Hoferjem na Celovski še ni zasedeno, se zgodi, da sem zelo zadovoljna. Najprej seveda potrebujem nekaj časa, da se vklopim v prodajo, potem pa mi steče. Tokrat je do mene prišla deklica, stara kake tri leta, za njo pa še oče. Punčka me je pogledala, obedve sva se nasmejali druga drugi, potem sem pozdravila še očeta. Za njima je prišla cela družinica, poglavar družine pa je pristopil in mi izročil polno vrečko kovancev. Pogledala sem ga in vprašala: »Zame?« Prikimal je. Bili so iz Francije, pa vendar mi je po slovensko zaželel: »Lepo bodite.« V vrečki je bilo približno 19 EUR, tako da sem tisti dan v dveh urah naredila celih 36 EUR. Bila sem več kot zadovoljna!

Tanč

VZTRAJNOST JE LEPA ČEDNOST

Mrzlega jesenskega popoldneva, nekaj dni po prvem zapadlem snegu, sem na svojem prodajnem mestu vsa žmrznjena prodajala Kralje v upanju, da mi bo šlo od rok bolje kot zadnje dni. Čeprav prodaji namenjene ure niso prinesle želenega dobička, sem se potrta odločila, da bom vztrajala, dokler mi bo pač dopuščal mraz. Prav vztrajnost in prijaznost sta se mi na koncu obrestovali. Mimo sta prišli dve gospe, ki sem ju seveda nagovorila in jima ponudila revijo. Presenečeni nad prijaznim pristopom sta revijo tudi vzeli in pohvalili moj način. Povedali sta mi, da sta delali v zavetišču za brezdomce v Velenju in podpirata to vrsto zaslužka. Z lepimi željami za svetlejšo prihodnost sta mi v roke stisnili 10 €. Zahvalila bi se jima rada za velikodušno podporo, ki mi je tistega dne prišla še kako prav.

Špela Blatnik

PESTRO DOGAJANJE PRED MESTNO KNJIŽNICO

Moje prodajno mesto je občasno tudi knjižnica. Po obisku le-te sodeč Slovenci radi beremo, kar velja za vse generacije. Zgodi se, da včasih kdo s sabo pripelje tudi psička, ki ga pusti privezanega pred vhodom. Sama si tu in tam privoščim poceni kavo iz avtomata oziroma mi jo kdo časti. Kot prodajalka pa sem včasih deležna tudi ne ravno prijaznih stavkov ali besed, ki jih najraje hitro pozabim ali enostavno preslišim. Delo mi zapolni čas, za nameček pa še nekaj zaslužim. Do vsakega mimoidočega skušam biti prijazna. Poleg časopisa ponudim mandalo – pobarvanko –, ki se je marsikdo razveseli in jo vzame zase ali za svojega bližnjega. Upam, da se bo naš časopis še dolgo dobro prodajal in da bo v njem vsakdo našel kaj zase ali pa bo tudi sam napisal kak članek.

Sonata

ZAHVALA!

Prek časopisa Kralji ulice bi se rada zahvalila gospe, ki mi je na moje delovno mesto prinesla škornje za zimo. Hvala, neznana gosa! Čakam vas pri Kompasu (parkirišče Trdinova), da se vam osebno zahvalim, saj sem tisti čas, ko ste me iskali, preživel s svojimi sinovi v Gornji Radgoni. Hvala.

Vanja (št. 578)

Dogodki:

KLOŠAR, GLEDALIŠKA PREDSTAVA, DIC LJUBLJANA, 9. 11. 2017

014
KRALJI
ULICE

Še ena v seriji udarnih monodram Tomota Goloba! In tudi v tej se nam Tomo razgali, nam predstavlja golo resnico s stališča konvencionalnih estetskih meril – grdo, neprijetno in celo mučno, a v svoji specifični estetiki lepo in resnično, kakor je pač lahko spanje pozimi na klopici v parku resnično. Predstavo je zaznamovalo veliko interakcije z občinstvom, pri čemer podpisani nisem uspel ugotoviti, ali je bila vnaprej dogovorjena ali spontana. Vsekakor pa je bilo jasno, da predstava rabi svoje občinstvo, ki lahko z izzivalnim odnosom do umetnika predstavo poglobi in ji doda še več ravni – predvsem raven odnosa javnosti. Tomo ob teh interakcijah ni več v celoti obvladoval svoje scene, saj se je ta deloma preselila med občinstvo, ki je postalo igralec, Tomo pa se je občasno iz vloge performerja preselil v vlogo nekakšnega komentatorja, pri čemer je postajalo jasno, da v resnici ni tako pijan, kot je to zahtevala njegova vloga. Tu se je začela ta totalna in gola resnica malo krhati, s tem pa tudi njegova večkrat deklarirana ključna pozicija bitja s prosto voljo in popolno svobodo odločanja. To je namreč vedno vpeto v odnose in interakcije, pa kakor koli že želimo iz njih pobegniti v navidezno polje svobodnih odločitev. Želimo si ponovitev te monodrame, predvsem če se bo še našlo tako dobro občinstvo, pa bodisi spontano bodisi naročeno.

Bojan Dekleva

Klošar je ležal na klopici in spal. Se zbudil, poiskal svoj zajtrk na zamašek, ki mu ga je

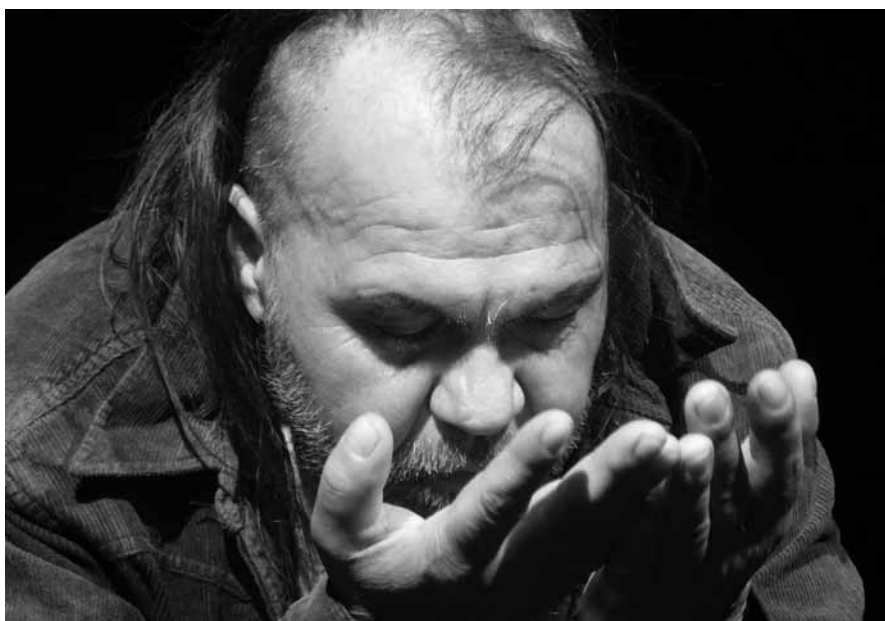

foto: JeanN

občinstvo pomagalo odpreti. Čika mu niso dovolili prižgati – tu se je uklonil družbi, ki ji drugače vsako minuto jebe mater. Poscal se je na javni WC s krošnjami. Malo bluzil o tem in onem in potem še nekajkrat vse poslal v kurac. Vse to je bilo tako resnično. Morda se je ravno zato vidno zaigrana pijanost zdela izven konteksta. V tem trenutku se je red prezence, ki je do tedaj vladal na odru, umaknil redu reprezentacije. Prav ta igra pa je bila odveč. Morda je občinstvo to zaznalo in s svojimi intervencijami Taubija vrnilo na oder. Oziroma vase. V svojih reakcijah na publiko je spet postal on, kot ga ta predstava terja. Človek s prvoosebno izkušnjo brezdomstva. Ne, Taubi bi rekel klošarstva. Na odru deli svoj vsakdan, kot da oder ne bi obstajal. In

to je presežek Klošarja. Na oder je prinesel življenje v vsej svoji nenormativnosti. Življenje, skratka.

Juš Škraban

Taubi je v diskusiji ob predstavi povedal, da se danes, drugače kot nekoč, policaji ne upajo dotakniti, udariti, zgrabiti ali raniti klošarja, če bi se jim zdelo, da je treba koga spraviti v red. Klošar ima danes več pravic, je pojasnil. Zmedena sem ... Kakšnih pravic? Na svoji klopici se je namreč ravno prej zvil v dojenčka, ko se je spomnil, da bi ga z vinom v roki lahko videla socialka. Več pravic do nadzora na daljavo? Wirelless nadzora? Na vsaki Taubijevi predstavi se mi dogaja, da ne morem slediti zgolj samo zgodbi, ki jo govori in kaže, ampak se vsakič zraven zaletavam v neke: A to zdaj igra ali je to zdaj on? A je res, kar se odvija na odru, ali je to del igre? A ima res vino v flaši, ker zgleda, kot da mu res paše? Se je vnaprej zmenil, da ljudje iz občinstva sprašujejo in komentirajo na sredi predstave? Je mislil na to, ko nas je v vabilu opozoril, da je predstava »interaktivna«? Po vsaki predstavi znova razmišljam, da to sploh ni bila le predstava. To je bil odsev izkušnje in ni čudno, da me spravlja v vse te zmede in iskanja neke bedne ločnice med igro in Taubijem. Kot da bi si želela, da je kaj od prikazanega vendarle samo igra, in bi lahko ob koncu brezbrizno zaploskala in šla nasmejana domov. Tega mi Taubi nikoli ne dovoli. Hočem še!

Darja Tadič

foto: JeanN

ROKOBORBNI ALI ROKOMETNI SOSEDSKI DERBI

Četudi je na sporedu zgolj prijateljski obračun med Slovenijo in Hrvaško, gre pri sosedskih obračunih vedno na nož. Tako je bilo tudi tokrat, ko smo bili priča izredno »moški« (grobi) igri z velikim številom izključitev. Na koncu sta se reprezentanci razšli z neodločenim izidom (26 : 26), ki je bolj odgovarjal našim, saj so skozi celotno srečanje zaostajali. Pri domačih je imel selektor Veselin Vujović zaradi poškodb kar nekaj težav s sestavo ekipe. Manjkalo je pet standardnih členov, med drugimi tudi Jure Dolenc in kapetan Vid Kavtičnik, ki se po poškodbi kolena na prejšnjem svetovnem prvenstvu končno vrača v reprezentanco. Vendar so naši borci manko nadomestili z nepopustljivo borbenostjo in značajem. Tekma je na trenutke spominjala na borbo za življenje in smrt, čemur so pritrjevali strgani rokavi pa tudi okrvavljeni, vendar odločeni obrazi. Dvoboj je potekal v dobrem navijaškem

foto: S. P.

vzdušju, slovensko ekipo je namreč bodrilo 8000 glasnih grl, ki so fantom vseskozi stala ob strani in niso dopustila, da bi se nam Hrvati oddolžili za boleč poraz za tretje mesto na SP. Kralji se Rokometni zvezi Slovenije zahvaljujemo za radodarnost in jim

želimo veliko sreče januarja na evropskem prvenstvu, ki bo za naše potekalo na Hrvaškem.

S. P.

015
KRALJI
ULICE

RAZGIBALNICA V RAZGRAJALNICI

V razgibanih prostorih Podhoda, skupnostnem prostoru, ki se nahaja v podhodu Ajdovščina, se nahaja tudi otroška igralnica, ki so jo poimenovali Razgrajalnica. V novembru in decembru smo se vsak petek popoldne zbrali mali in veliki razgrajaji. Jan, ki je strokovnjak za športno-gibalne igre, je z otroki postavljaj poligone in jih naučil raznih zanimivih trikov. Odrasla družina pa si je pripravila kavo s piškoti in poklepetala ob igranju namiznega nogometa. Občasno smo se pridružili tudi otroškemu rajanju in se prav prisrčno nasmejali Janovim inovativnim igram. Konec novembra smo v istem prostoru izvedli čajanko z ogledom risanke. Povabili smo večje število družin, poklepetali, si privoščili kokice in si ogledali celovečerno risanko Moana. Otroci so vmes uživali tudi v Razgrajalnici.

Monika Cerar

foto: Petra Tomšič

Opodpiram - DAMIR AVDIČ

Kdo si, kaj te v življenju najbolj poganja?

Sem Damir Avdič, najbolj me poganja to, kar delam: glasba in pisanje.

Prva(e) asociacija(e), ki se ti zbudi(jo) ob besedi brezdomstvo, brezdomen.

Sram.

Kakšen je tvoj intimni odnos do brezdomstva? Kdaj si prvič srečal nekoga, ki ni imel »doma«, ali pa vsaj pomislil na to, kdo so pravzaprav brezdomni ljudje?

Ko sem v prvih mesecih vojne srečal človeka, ki je izgubil vse. Rekel mi je: »Jutri boš mogoče ti.«

Kakšen se ti zdi odnos do brezdomnih v slovenski družbi in družbi na splošno?

Ne zdi se mi normalno, da je v današnji družbi lahko kdo brezdomen. Do tega pojava sploh ne bi smelo priti.

Imaš kakšnega stalnega prodajalca, prodajalko (če seveda kupuješ časopis)?

Žena ga kupuje. Na različnih mestih.

Ga prebereš (če ga kupiš)?

Ne zmeraj vsega.

Kaj meniš o samem projektu Kralji ulice?

Dobro je, da obstaja tak projekt.

Kakšen je tvoj komentar na situacijo tukaj in zdaj?

Ni mi več jasno, kam vse to pelje. Ne samo tukaj, povsod. Kot da smo hekani.

Kako se spopadaš s tovrstno realnostjo (ventili)?

Imam srečo, da delam, kar me izpolnjuje. To delam s pravimi ljudmi.

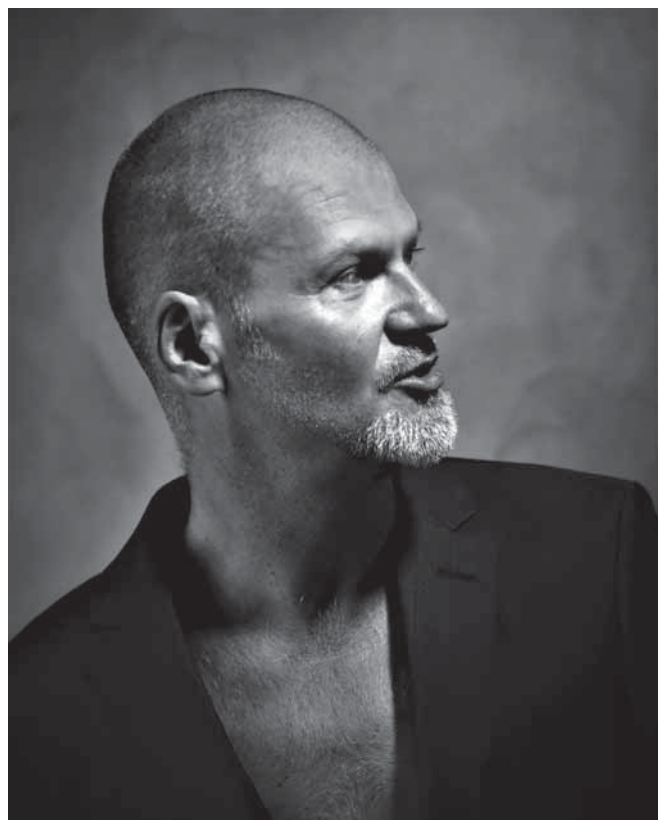

foto: Jože Suhadolnik

Moto?

Bolje pozno, kot prehitro.

Intervju pripravila MG

016
KRALJI
ULICE

foto: osebni arhiv

Izza rešetk:

Gostujoča kolumnistka: Zuzanna G. Kraskova

ARHITEKTURNI NAČRT NOVEGA ZAPORA

Ko se je pred nedavnim zgodilo več uporov v zavodih za prestajanje kazni zapora (ZPKZ), so se odgovorne institucije zganile in upoštevale pritožbe zaprtih oseb, ki so vsebovale več osnovnih vidikov kršenja človekovih pravic (tretji člen konvencije o človekovih pravicah), in sicer: neakovostna prehrana, visoki stroški telefonskih klicev, visoke oziroma neprimerne temperature v celicah, slabi pogoji za rekreacijo, slab TV-sprejem, najbolj pa je izpostavljen problem prostorske stiske, ki je v slovenskih zaporih velika težava že od nekdaj. No, v tem letu je zamisel dobila konkretno obliko; arhitekti že rišejo nov zapor, ki bo v Dobrunjah, imel bo sodobno opremljene prostore po standardih drugih razvitih držav, predvsem članic EU, imel bo šestmetrski betonski notranji in zunanji zid, vmes pa bo elektronsko varovan varovalni pas. S tem bo delno rešena tudi problematika pomanjkanja varnostnikov v zavodih. Pa ministrstvu za pravosodje so potrdili, da so sredstva za izdelavo projektne dokumentacije zagotovljena, čeprav projekt še nima natančno izdelane finančne konstrukcije. Po predvidevanjih bo vreden nekje med

60 in 70 milijonov evrov. Natečaj se je zaključil 6. 11. 2017, nadaljnje delovanje pa je vezano na izbrano natečajno dinamiko ter ustreznost načrtovanja proračunskih sredstev. Iz natečaja je razvidna osnovna podoba zapora, ki naj bi imel vse, česar trenutno v zavodih primanjkuje: prostore za delo zapornikov in prostore za preživljanje prostega časa, kadalnico, knjižnico in telovadnico z igriščem za ekipne športne aktivnosti, prostore za verske aktivnosti ter prodajalno. Poleg omenjenih prostorov bodo tu še delavnice: ključavničarska, avtomehanična, delavnica za obdelavo kovin in mizarska delavnica. Zaporniki bodo podobno kot do sedaj delali tudi v kuhinji. V zadnjih letih so si uprave zaporov prizadevale reševati neprimerne bivanjske razmere, obremenjenost so reševale in še rešujejo s prerazporejanjem zapornikov. Do leta 2011 je dovoljeni prosti čas na prostem obsegal dve uri, podaljšali so ga na dve uri in pol, od sredine leta 2012 pa je prosti čas podaljšan na pet ur. Nov zapor bo imel razkošnejši zunanji prostor, zato predvidevamo, da obsojenci že težko čakajo, da se v njem nastanijo ...

foto: osebni arhiv

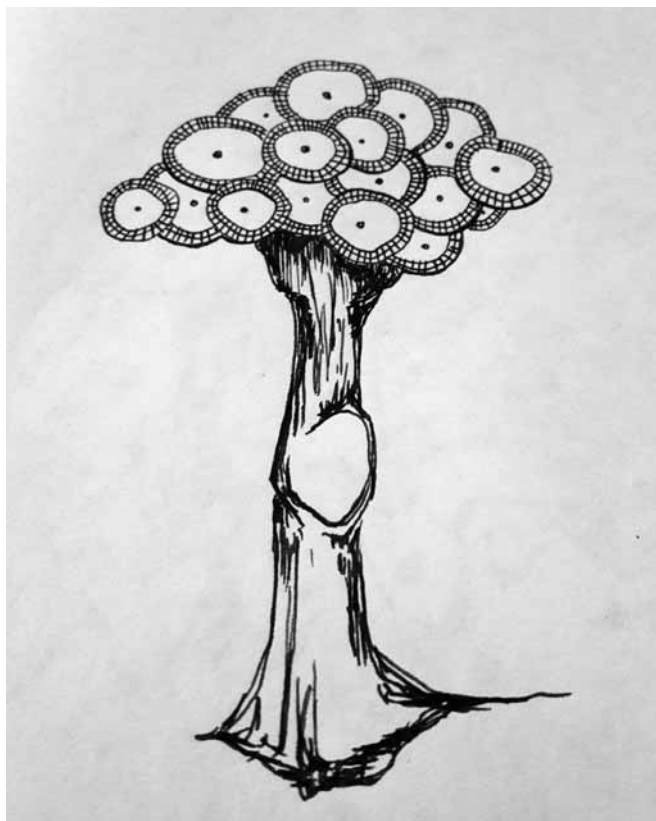
Sol in Koper:

PODARJENI ČLANEK

biba.koper@gmail.com

Večkrat se mi dogaja, da imam težavo najti temo za svojo kolumno. To me spravlja v slabo voljo, tudi kadar zadevo prav lepo ozaveštim in si rečem, da nimam kaj, tako pač pride. Ko sem pred časom sosedki potožila o svoji težavi, mi je modro odgovorila: »Veš Biba, lahko se zgodi, da bo članek našel tebe.« Modrost. In ravno to se mi je zgodilo tokrat.

Kot vsako dopoldne sem se usedla k jutranji kavici. Prisedel je Jože, lokalna legenda. Človek, ki ga vsi poznajo. Človek venomer nasmejanega obraza, duhovitih dovtipov, humornega špikanja, v hec zavitih modrosti. Vidiva se vsak dan dobra tri leta, pa vendar nikdar nisva izmenjala več od stavka, tako, mimogrede. Tokrat je bilo drugače. Spregovoril je z resnim obrazom in tonom glasu. Zaupal mi je, da je po 30 letih dela pri komunalnem podjetju dobil odpoved, medtem ko je bil na zasluženem dopustu. Koprčani pač poznamo malverzacije direktorja podjetja in vseh, ki so mu prostovoljno ali pač po sili razmer podrejeni. Ves čas sem mislila, da Jože uživa penzijo. Bil je pojem koprške plaže. Reševal je stvari, tudi življenja, nerodne in neprijetne situacije. Generacije otrok ga poznajo in so ga vzele za svojega. Povedal je, da ga je vse skupaj tako ruknilo, da je trpel za depresijo in celo pristal na tabletah. Pa smo tam – depresija. Glede tega bi znala shendlat kakšen seminar. Z depresijo se bojujem že nekaj časa. Poznam vse njene zahrbtnosti. Poznana mi je tudi njeno najbolj temno dno. Nižje pač ne gre. Ko obupno iščeš izhod in ločitev od bolečine in teme. Ko te zagrabi občutek dušenja in je smrt v bistvu edini izhod, edina vrata, ki jih vidiš. Okna so že zdavnaj hermetično zaprta. O depresiji se zdaleč premalo govori. Frustrira tudi dejstvo, da se dandanes ljudje zbudijo malce slabe volje in ti na vprašanje, kako so, odgovorijo: »Mah ... depra.« Lepo te prosim, »depra« ni niti D od depresije. Slab začetek dneva imaš. Preboli. In šibaj dalje. Hudo je, ko si tega ne moreš privoščiti po več dni, tudi tednov skupaj. Ko je odhod do stranišča podoben vzpenjanju na Triglav. Ko si raje lačen, ker nimaš energije za se hraniti. In vsi dobronamerni stavki: »Samo prisili se in vstani ... pojdi med ljudi ... v naravo« se ti zarijejo globoko kot nož. Najprej zato, ker veš, da tega ne zmoreš, nato pa še, ker nastopi zaradi tega slaba vest. Pa še sovražiš samega sebe, torej le koliko naklonjenosti premoreš do ljudi. Ni nasveta, ki bi pomagal. Dokler v glavi ne naredi klik, je vse zastoj. Skozi svojo kolumno sem večkrat bentila čez antipsihotike. Najbolj mi je odleglo, ko sem bila novembra na predavanju na SFU pri mag. Možini. Profesor je potrdil, kar mislim že zelo dooooolgo. In ja, še bolj odločno bom zagovarjala kognitivno terapijo, pogovor, udeležba v skupinah, delavnicah ... tablete pač ne pomagajo (razen redkih izjem). Kemično neravnovesje je splošno sprejet izraz, pa vendar ljudje ne vedo, da do današnjega dne ni podprt z enim samim znanstvenim dokazom. Neravnovesje dopamina, serotonina – bučke. Ne obstaja test, ki bi teorijo podprl. Ni izvedljiv s pregledom krvi, urina, z odvzemanjem tkiva za biopsijo, ne zazna ga magnetna resonanca, slikanje možganov, nič. Nasprotno pa je potrdil Rosenhan eksperiment, ko se je osem popolnoma zdravih ljudi (med njimi tudi psihiater) priključilo zdravljenju v psihiatrični bolnišnici. Vsi so trdili, da slišijo notranji glas, ki jim govori zgolj tri besede. Takoj so jih sprejeli in jim predpisali psihotropna zdravila. Kljub dejstvu, da so se takoj naslednji dan obnašali popolnoma običajno in zanikali obstoj glasu, niso bili odpušteni. Skratka, depresija kot taka je izmišljotina modernega sveta, natančneje psihiatrov. Približno vsakih 30 let si izmislijo novo diagnozo, ki naenkrat naraste – vse z željo po

Ana Karenina

predpisovanju novih in novih »zdravil«. Trenutno smo v dobi, ko je popularno diagnosticiranje t. i. bipolarni motnje. Kar naenkrat jo ima vsak tretji. Lepo vas prosim! Možina pravi, da je še najbolj verjetno, da je depresija pravzaprav neka vrste ponavljajoča se melanholija. Nje stopnja bi zagotovo pokrila še ducate ostalih diagnoz. Tema je preobširna in bi se brez težav zavlekla čez več kolumn, zato vsem bralkam in bralcem, ki jih tema dejansko zanima in so morebiti na sebi ugotovili podobno kot jaz, močno močno polagam na srce, da jih zdravila spremenijo v robotizirane, nerazmišljujoče in – kar je najhujše – nečuteče posameznike. Zato predlagam, da si na YouTubeu ogledajo enkratni dokumentarec, ki je res dolg, a če sem lahko tri ure sedela pred zaslonom in gledala Hobita, sem tokrat to storila še toliko lažje. Vtipkajte: Psychiatry: The Marketing of Madness: Are We All Insane?. Nimam rešitve, še manj zdravila. Imam pa mnenje, lastne izkušnje, ogromne količine prebranega čtiva, pregledanih posnetkov, dokumentarcev, predavanj, delavnic, izkušenj z uporabniki, s katerimi delam od leta 2004 ... Ob hospitalizaciji sem zavestno pristala na jemanje predpisanih tablet in lahko rečem, da sem šele ob odklonitvi teh in pogovoru z lečečim psihiatrom zaznala spremembo na bolje. Treba se je obkrožati z ljudmi, ki imajo dober vpliv na vas, ne glede na to, kje ste in kje živite. Ko vas nekaj potre, si dovolite »bolehati«. Naj vas ne bo sram. Vsi pritiski moderne družbe nas pravzaprav spravljajo v depresijo in dajejo občutke, da nismo dovolj dobri, da je nekaj narobe z nami, ker smo drugačni ali pa ker zgolj živimo na drugačen način. Pehanje za uspehom in denarjem pa je iz nas tako ali tako naredilo duševne invalide že ob rojstvu.

Zagrizite v novonastalo leto. Zagrizite v to kislo jabolko. Skremžite se. In poskusimo samo šibati dalje. Kaj več kot dati vse od sebe pa tako in tako ne moremo.

Srečno tudi Jožetu, ki je spodbudil ta članek. Jože, se snideva ob kavi in ponovno mi boš lahko dvoril, ti lump z ogromnim srcem.

Vaša Biba

KO SE ZJUTRAJ ZBUDIŠ ...

018
KRALJI
ULICE

... in nisi OK sam s seboj, ker imaš čudne metuljčke v trebuhu, ki niso prijetni, in te zraven tudi stiska in te je malo strah. Ali pa precej. In se začneš spraševati, kaj zdaj. To je pravzaprav zelo pomembno. Ker je bilo že poleti čutiti blazno utrujenost, ki po in kljub prijetnemu dopustu ni izzvenela, pač pa se je pojavila znova in se ji je pridružila še stiska. Od prvih zaznanih opozoril je preteklo že kar nekaj časa. Najlažje je bilo potisniti glavo v pesek in iti dalje, saj se bo svet brez tebe najbrž kar sesul.... če ne svet pa vsaj služba... v resnici pa se počasi in sigurno sesuvas sam. Fizično in psihično. In res popolnoma sam. Odmikaš se od ljudi in počasi se tudi ljudje odmikajo od tebe. Ker najbrž takrat, ko komuniciraš, komuniciraš za nazaj in za naprej in postaneš zatežen. Ponavadi do tistih, do katerih imaš v takih trenutkih neko drugačno naklonjenost, jih drugače čutiš, pa zgleda z njimi v resnici tudi drugače komuniciraš. Ampak ob takih bednih trenutkih je to pač tako. Saj potem pokasiraš vse za nazaj, ker verjetno ljudje ne vedo, da si v slabi koži, pravzaprav ne vedo, koliko si zares v slabi koži. Ker je o tem grozno težko govoriti, opisati svoje počutje pa je pravzaprav noro težko in še veliko bolj zoprno. Ker itak veš, da te v resnici sploh težko kdo razume. Ampak ko se pripelješ še kakšen mesec dlje, je vse samo še mnogo huje. Prav zares. Na zunaj se skorajda ne vidi, ljudje razen zamaknjenosti niti ne opazijo kaj dosti. Morda le tisti, ki so več s tabo. Ker postaneš drugačen, čuden, ker kdaj zajokaš tudi ob situacijah, kjer si običajno trden in neuklonljiv, kjer si včasih celo kdaj zarobantil, potem pa – blede senca samega sebe ... ali pa ravno obratno, kjer si bil včasih strpen in spoštljiv, postaneš neznosen in zajedljiv. Tako čudno postane vse, da sčasoma še sam opaziš razliko. In vedno bolj se zavedaš, pravzaprav veš, da je treba nekaj storiti. Nekaj drugega kot doslej, ker tisto doslej ni pomagalo, še kakšno škodo si zraven naredil, nenamenoma. Ampak poti nazaj ni, časa ne moreš vrniti, vse gre samo naprej. Prehitro. Morda utegneš s kakšnim opravičilom, predvsem sebi, in greš dalje. Ni druge izbire. Ampak je težko. Pravzaprav si niti ni tako težko priznati, kot je težko najti tisto nekaj, kar bi se morda lahko izkazalo za možnost v nadaljevanju. Tokrat je bilo gotovo

foto: osebni arhiv

najbolje to, da se je v spomin prikradla silhueta dušebrižnika, ki se je že izkazal za pravega človeka, ki ne bo le prisluhnil, ampak tudi slišal. Slišal tisto, kar se včasih pove med vrsticami, čeprav pri njem ni te potrebe. Je fajn možak, razume. Ve, da rabiš naravo, družbo, šport in glasbo, ve, da ti škodijo žalost, stiska, pritisk, odgovornost do vseh, razen do sebe. In ukrepa. Pomaga ti razumeti, pomaga ti ozavestiti, pomaga ti najti notranje ravnovesje, ki je že dodobra načeto ali celo zrušeno. Vendar moraš ukrepati tudi in predvsem sam. Pa vseeno zna biti kakšen dan preveč zakomplicirano. Ko je v glavi vse jasno, pa duša in noge ne zmorejo. Ko gledaš in ne vidiš, ko poslušаш in ne slišiš, ko pozabljaš, ko si zmeden. Pa drugič, ko telo zmore in duša hoče, razum pa zablokira. Ko pravzaprav nisi več zanesljiv, vsi okoli tebe pa polni pričakovanj. Kako je grozno, ko »crkneš« sredi najpomembnejšega dogodka zadnjih petih let v službi, ko »crkneš« doma, in ko pravzaprav nisi prepričan, kateri od teh dveh najpomembnejših sestavnih delov tvojega življenja zadnjih nekaj let je najbolj pripomogel k temu, da si v tem trenutku to, kar si. Nič več ti. Tisti ti, ki si bil do poletjem ali morda še dlje nazaj ... Pa saj najbrž nima smisla tako razmišljati. Jasno je, da nisi v redu. Da se z lastnim počutjem poigravajo tudi lastna čustva, da so v igri neki čudni občutki, da je vse nekam tuje,

drugačno, nekako nepodobno tistemu tebi, ki si se poznal do tu. In kaj sedaj? Kako naprej? Kaj prav zares narediti sam s seboj in z vsemi okoli sebe? Neverjetno, kako zaradi nekaj dozdevno malenkostnih nezaznanih dejanj ali odločitev v nekem trenutku postane vse drugače. Pa vendar je telo opozarjalo, čutiti je bilo nezadovoljstvo, slabo počutje, jezo, žalost, nelagodje in najbrž še kaj. Vse je bilo zaznano, vse je bilo jasno pa tudi vse postavljeno v predalček: ta hip še ni tako pomembno, samo še malo, pa se posvetim sebi ... Vprašanje pa je, zakaj si dovoliš iti čez mejo, zakaj namenoma prezreš opozorila, vsa dejstva, zakaj se tako zadržano zaznavaš in vse to zbiraš in razčlenjuješ pri sebi v nedogled. Zakaj tako enostavno prezreš ali preskočiš vsa opozorila, ki so bila še pravočasna in dobronamerna, in se moreš sedaj ukvarjati z mnogo težjimi stanji duha in lastnega počutja. Se je tokrat dobro udomačila depresija? O, ja, in dodobra se je razbohotila čez vse celice, kožo, pore, organe, mišice, žile in žilice in v resnici bo preteklo mnogo krvi in vode, da najdeš ravnovesje duše in telesa, ravnovesje želja in potreb, ravnovesje tega, kar hočeš in kar zmoreš. Pa srečno, celo leto je pred tabo ...

Žanin

ZA KAJ GRE PRI ČLOVEKOVIH PRAVICAH?

(RAZMIŠLJANJE V NADALJEVANJIH, 4. DEL)

Kdor nekaj ceni, ravna preventivno

Na področju delovnega prava – v nasprotju z okoljskim pravom in ukrepi na področju javnega zdravja, kjer dajejo prednost preventivnim ukrepom pred odpravljanjem že storjene škode – se še vedno radi zadovoljimo s kurativo, torej z reševanjem posledic že nastale škode.

V okviru javnozdravstvenih politik obstaja cel kup preventivnih programov – tako imenovani presejalni programi ZORA (rak materničnega vratu), DORA (rak dojke), SVIT (rak debelega črevesa in danke) pa preventiva na področju kroničnih nenalezljivih bolezni, predvsem bolezni srca in ožilja, prav tako smo že pred leti (z ukrepi na podlagi zakonov) omejili dostop mladim do tobaka in alkohola, kar je razumneje in bolj odgovorno od zdravljenja posledic kajenja in alkoholizma čez leta ali desetletja.

Slovenska delovna zakonodaja pa zelo slabo ščiti pred izgubo zaposlitve; raje se osredotoča na ukrepe šele po nastanku brezposelnosti, čeprav mednarodni dokumenti o človekovih pravicah razločno dajejo prednost preventivi. Vsem poznana Splošna deklaracija o človekovih pravicah v svojem 23. členu spodbuja posamezne države k jamstvu in varstvu – poleg ostalih – tudi »pravica do varstva pred brezposelnostjo«. Pozor: pred brezposelnostjo, ne pa šele takrat, ko so človeka že odpustili!

Če skočimo s »področja varovanja delavca« na področje varovanja narave oziroma okolja, hitro ugotovimo, kako je slednje (vsaj na papirju) veliko skrbneje urejeno. V slovenskem Nacionalnem programu varstva okolja (NPVO) je izraz »preventiva« (predvsem v besedni zvezi »načelo preventive«) omenjen 5-krat, »obremenjevanje« pa kar 49-krat! Zakon o varstvu okolja (ZVO-1) pa vsebuje kar 125 izrazov, kot sta »obremenjevanje« in »obremenitev« (v zvezah: »čezmernost«, »posledice«, »zmanjševanje« ...). Ali je

naš ideal izgorel (angleško: burn out) delavec sredi deviške narave? Nam ga bo uspelo razbremeniti in razvedriti z ekološko pridelanimi živili, takšnimi brez umetnih barvil, konzervansov in drugih nezdravih dodatkov?

Človekove pravice in osebna sreča

Priznane človekove pravice nas res ne morejo kar same osrečiti ali nas voditi po pametnih poteh, so pa eden od ključnih pogojev, da sploh imamo možnost izbire med tem, kar je za nas dobro, in tem, kar nam škodi. Na primer: če bi bilo v službah še vedno dovoljeno kaditi v zaprtih prostorih, nekadilec ne bi imel izbire, ne bi se mogli odločiti za zdravo življenje, ki je človekova pravica. Če pa nam je ta pravica zagotovljena (prepoved kajenja v pisarnah ipd.), si še vedno lahko (če želimo) s kajenjem škodimo na kakšnem drugem mestu, ob drugem času.

Pomembno je vedeti, da človekove pravice v nekem smislu tvorijo med seboj povezan, prepleten sistem. V številnih primerih neke pravice ne bomo mogli uresničiti, če nam že veliko časa pred tem ni priznana in omogočena določena druga pravica, kot je to v naslednjem primeru: pravica do proste izbire zaposlitve (49. člen slovenske ustave) je v mnogih primerih praktično neuresničljiva, če posameznik že leta pred tem ni imel pravice (in možnosti), da si pridobi ustrezno izobrazbo (kar obravnava 57. člen slovenske ustave). Ali naslednji primer: zakaj mora imeti človek pravico do informacij o svojem zdravstvenem stanju ali do vpogleda v policijsko kartoteko? Ker v primeru, da je neinformiran ali napačno informiran glede sebe, ne more sprejemati najustreznejših odločitev glede samega sebe, svoje prihodnosti, svojih odnosov z drugimi; pravica odločanja o samem sebi pa je sestavni del tako imenovanih

Tjaša Žurga Žabkar

»osebnostnih pravic«, ki spet predstavljajo pomemben del širšega spektra »človekovih pravic«. Naj ponovim zaporedje: človekove pravice, osebne pravice, pravica do odločanja o samem sebi, pravica do informiranosti. Kot plati čebule ...

Jurij Kunaver

LJUDJE NA SPLOŠNO NISO NAJBOLJ ZDRAVILNE ŽIVALI.

JURIJ KUNAVER

Gostujoči kolumnist:

Darij Zadnikar

foto: osebni arhiv

VOLILNI ABSTINENT

020
KRALJI
ULICE

Da je predstavniška demokracija v krizi, politični teoretiki pišejo že vsaj eno stoletje. Tudi zdrava pamet nam govori, da tu nekaj ni v redu. Kje se najdejo vsi ti pajaci, ki nas »predstavljajo«, in kako priplezajo do vseh teh izpostavljenih in dobro plačanih funkcij? In ko enkrat priplezajo v krog izbrancev, se jih zlepa ne znebimo! Njihove face vztrajajo na plakatih, na poročilih, na tvitih, na letakih in v poštnih nabiralnikih. Neuničljivi so, kot ščurki. Tudi podobni so drug drugemu. Nadležni in nesramni, podli in agresivni, nesočutni in privoščljivi. Avtokrati. Homofobi. Ksenofobi. Lažni domoljubi. No ja, saj niso vsi taki. Samo tisti, ki svoj politični kapital gradijo na hujškaštvu. A teh je vedno več, tako da se že razglašajo za sredino in normalo, medtem ko smo vsi ostali skrajneži in manjšine. Ampak ali niso vsi ti pajaci bili izvoljeni v demokratičnih procedurah? A ni to oblast ljudstva, ki si to zasluži? Nek predsednik je danes lahko rasistični kreten, ker so pač njegovi volivci prav takšni. Po kratkem času si le še 2 % ljudi upa misliti drugače. Da bi se uprli kretenokraciji, je sčasoma vedno bolj nevarno. Spomnimo se na bliskovit vzpon Hitlerja. Najprej so se mu posmehovali, a v slabem desetletju je nanj prisegalo vse (pozverinjeno) ljudstvo. Ni nenavadno, da v antičnih Atenah niso zaupali volitvam. Najpomembnejše funkcije so preprosto izžrebali, pa še mandat je bil precej omejen. Noben me ne more prepričati, da tudi danes to ne bi delovalo. Da bi bil, na primer, izžrebani zunanji minister slabši od nekega izvoljenega klovna. V obeh primerih, pri žrebu in pri predstavniških volitvah, obstaja ena skupna točka. Odsotnost uma. Pri žrebanju političnih položajev je racionalnost prepuščena mehanični napravi, pri volitvah pa se volivci tudi ne rabijo obnašati racionalno. Racionalnost, natančnejše politična svoboda, temelji na odgovornosti, na zavzemanju in zagovarjanju stališč. Pri tem ne mislim na kandidate, ki so ali pa niso izvoljeni, temveč na racionalne sposobnosti volivcev. Ampak zakaj bi ti bili odgovorni, če pa so volitve anonimne, če je tajnost odločitve temeljna predpostavka te svoboščine? Poglejmo za primer različne forume na medmrežju, komentarje anonimnežev pod spletnimi članki, različne xy blogerje in

foto: Aleksander Petric

možnosti, ki jih ponujajo družbena omrežja ipd. Tam si ljudje res »dajo duška«! Kopica trolov in idiotov, ki mislijo, da sta dopustna in sprejemljiva vsaka nespodobnost in civilizacijska kloaka. Cvetoča sovražna govorica se razširja prek vseh meja, ker ni niti najmanjšega moderiranja s strani upravljavcev spletnih strani (urednikov časnikov) ali posega pravosodja ali razumnega glasu političnega vrha. Vsak se lahko skriva izza spletne anonimnosti in nobenemu ni treba za nič odgovarjati. Podobno je pri volitvah. Vse, kar od mene pričakuje »demokratični sistem«, je, da grem na volišče, obkrožim nekoga in napolnim gajbo. Vsa politična aktivnost je zvedena na ta akt. Potem pa nam, oblastem, dajte štiri leta mir! Je že res, da – če imamo močan želodec – lahko spremljamo predvolilni resničnostni šov. Vzemimo, da imamo 13 predsedniških kandidatov, ki jim na teveju damo vsakemu 64 sekund za vsako od 16 domnevno zelo pomembnih vprašanj. Kot v vsakem resničnostnem šovu gre zadeva na izpadanje, kjer presojam, kateri nam je bolj všeč. Tako kot pri fejsbukovem omrežju vsečkamo raznorazne modele. Naša odločitev nima nikakršne zveze z resnično družbeno stvarnostjo. In če nam je kateri od kandidatov všeč, to še ne pomeni, da bo sposoben za zunanjega, notranjega ali pa taglavnega ministranta. To je vsakemu od nas, volilno aktivnih pasivistov, povsem jasno: glasujem za modela, ki mi je sicer všeč, vemo pa, da je nepriprav. Za to svojo pritlehnost ne odgovarjam. Sem sistemski volilni trol. Tako pač funkcionira predstavniška demokracija. Ta, nad katero se z leve in

desne, pa tudi iz »objektivistično znanstvenega« centra zadnje stoletje zmrduje politična teorija. Po moje zadeve ne bi rabili odpraviti, temveč dopolniti, predvsem v smeri participativne in neposredne demokracije. Tam, kjer je mogoče – glede logike števil –, naj se ljudje upravljajo sami ali pa naj volijo delegate in delegatke za kratek čas ali od primera do primera. Lokalna problematika pa res ne rabi ideološko stravitiziranih strank. Naj se ljudje konkretno dogovorijo in pustijo navijanje za rdeče ali bele videoigricam, literatom, zgodovinarjem, pijanskim pretepom. Postopoma bi ljudje prevzemali odgovornost za svoja stališča in se začeli razumno obnašati. Demokracijo se je treba učiti na razpravah, usklajevanjih, s prepričljivimi predlogi in vztrajnim delom. Upati je, da bi takšna dejanska demokracija prispevala k razkroju zdajšnjih anomalij predstavniške demokracije. In če bi v prihodnje še vedno vsake toliko šli na volitve za predsednico ali predsednika, papeža ali papežinjo, se mogoče ne bi več odločali zgolj po merilu všečnosti. Sicer pa nam še vedno ostaja možnost žreba. Četudi ni vse tako, kot tu piše, samo naj mi ne kvasijo, da so volitve državljanska dolžnost, kjer potrjujem svojo demokratično usmerjenost! Če že grem volit, si izbiram približno civilizirane in spodobne nasprotnike. Pa tudi ta moj osebni model demokracije je vedno bolj jalov spričo nabora izbrancev. Politično aktivno dejanje je tudi to, da ostanem doma in grem ob kakšni drugi priliki na ulico.

Tanja San in Anastazia Om:

KRALJICA IN KRALJICA

TANJA SAN:

ČEPRAV SEM TI REKLA, DA SE NE BOVA VEČ LOVILI OKOLI VOGALOV.

ČEPRAV SEM TI REKLA, DA MI VEČ NE DIŠIŠ.

ČEPRAV SEM TI REKLA, DA JE TVOJE OKUSNO MEDNOŽJE LE MOJE.

ČEPRAV SEM TI REKLA, DA ME SPAJAŠ S SPONKAMI ODREZAVO, SUNKOVITO, SILOVITO, ODBITO, CELOSTNO
TJA V VZPON.

ČEPRAV SEM TI REKLA L. IN T.

ODHAJAM.

DA NAJU REŠIM.

DA NAJU OHRANIM.

DA NAJU NAČRTNO NAREDIM NEUMRLJIVI.

ODHAJAM.

DA LAHKO PRIHAJAM.

DA LAHKO TI PRIHAJAŠ.

IN DOLOČIŠ NAJIN SPEED.

D. E. E. P. S.

foto: Sandra Požun

ANASTAZIA OM:

DA, VSEENO ZA OKOLOLOV VOGALOV MI JE.

DA, VSEENO ZA TIVEČNEDIŠIM MI JE.

DA, VSEENO ZA MEDNOŽNIOKUS TVOJ MI JE.

DA, VSEENO ZA CELOSTNIVZPON V SUNKOVITOODREZAVO IN SILOVITOODBITO V SPONKAH SPAJANJE MI JE.

DA, VSEENO ZA TVOJ VOLT V MENI MI JE.

PRAVZAPRAV.

ŽE POGREŠAM TE.

PRIHAJAJ IN V MENI ZAHAJAJ.

KOT ZVEZDA, VEDNO ZNOVA.

NAREDI NAJU KOMETNO ENKRATNI.

IN ŽE POGREŠAM TE.

ZAHAJAJ IN V MENI PRIHAJAJ.

GLOBOKO, ČEPRAV KOMETNO IZGINILA BOŠ SPET PREHITRO.

Kraljevi recenzor:

ČEBELICE, ČEBELICE, POZABI VAS NIKDAR, VAŠ KURZSCHLUSS FESTIVAL!

Prišel je mesec november in Gospodarsko razstavišče je ponovno v znamenju festivala Kurzschluss. Organizator skoraj ne bi mogel izbrati boljše otvoritvene skupine; tla oz. celoten prostor so 16. 11. 2017 stresle »bosanske čebelice« z imenom Dubioza Kolektiv. Pronicljiva besedila, spevne melodije in zabavni vložki so vsekakor zagotovilo za dober žur.

Že sam začetek koncerta je nakazal, da bo to zelo poseben večer ... in res je bilo tako. Dubioza je festival otvorila s svojim elektronskim šovom in že v uvodu zaigrala dva izmed svojih največjih hitov (Volio BiH in USA). Verjetno ni treba dodati, da je publika nemudoma ponorela. Fantje so množico zabavali skoraj dve uri in pol ter jo večino časa uspeli zadržati v zraku. Le kdo se lahko upre melodičnim reggae, ska, punk, bosanskim ritmom, ki navdušujejo množice po vseh koncih Evrope? Enormna energija se je seveda nemudoma prenesla tudi na obiskovalce nabito polnega Gospodarskega razstavišča.

Verjetno ga ni bilo junaka, ki ne bi zaplesal na najnovejši hit Himna generacije ali pa na zimzeleno Kokuz, ki je poskrbela, da je bilo za trenutek v zraku moč zaznati »dišave narave«.

Prav tako smo premierno slišali nekatere komade z njihovega novega albuma Pjesmice za djecu in odrasle.

Skupina pa ni pozabila niti na svoje najbolj zveste oboževalce: Moniko, ki je bila doslej na njihovih 50 koncertih, so povabili na oder in ji podarili torto ter priložnost, da je na odru nekaj časa preživela s svojimi idoli. Podporo so pokazali tudi skupinama, ki se borita za legalizacijo marihuane in proti

foto: S. P.

zaježitvi reke Mure. Obema na čast so spremenili refren komada Krivo je more v Kriva je Mura. Koncert so sklenili z izvedbo komada Brijuni in poskrbeli, da je merilec energije tudi na koncu kazal maksimalno vrednost.

Fantje so še enkrat dokazali, da res znajo narediti šov, ob tem pa se tudi sami neizmerno zabavajo.

S. P.

022
KRALJI
ULICE

ORFIČNA HIMNA, SNG DRAMA IN BALET LJUBLJANA, 10. 11. 2017

V petek, 10. 11. 2017, smo si v ljubljanski operni hiši, SNG Opera in balet, ogledali prvo ponovitev krstne izvedbe baletne predstave Orfična himna v treh dejanjih mladega koreografa belgijskega rodu Jeroena Verbruggena.

V Orfični himni se mladi koreograf vsebinsko navezuje na antični mit o Orfeju in Evridiki. Glasbeno pa se je v celovečernem baletu naslonil na glasbo Igorja Stravinskega, zloženo za Balanchinovega Orfeja. Ker je omenjena glasba dolga le 30 min, jo je podaljšal s posebnim uvodom in zaključkom. Tri dele večera oziroma himne, posvečene zgodbi o Orfeju in Evridiki, je poimenoval Lira, Težnost in Brezno. Na osnovi Orfejevega lika si je zamislil trojnost: Nebo, ki je v resnici Lira – glasbilo in ozvezdje –, Zemljo, ki je Težnost v vlogi pripovedovalca zgodbe, in Ocean, ki je Brezno z globinami mračnega, apokaliptičnega sveta. V Liri sta Orfej in Evridika, na Bachovo fugo Ricercata, Debussyjev Sakralni in Posvetni ples ter Bachovo Ciaccono, rojena v univerzum božanskega, v svet bogov, boginj in muz, kjer so večna ljubezen, nedolžnost in neskončnost čistega uglasene z lepoto poezije in glasbe. Zgodba o Orfeju in Evridiki se v težnosti – prizemljenosti – nadaljuje na glasbo Stravinskega. Simboliko narave ponazarjajo rastoča drevesa, ki z nihanjem sledijo gibanju plesalcev. Satir hoče posiliti Evridiko, a jo, medtem ko mu skuša zbežati, ubije, tako da ji zlomi drevo. Orfej sledi Evridiki s pomočjo Apolona v onstranstvo, kar se simbolično zgodi z mrkom na Zemlji. Mrk uvede mračnost tretjega dejanja, Brezna, v katerem tragično poezijo Orfejeve lire zamenja zvok električne kitare. Pop glasba mladega

foto: SNG Opera in Balet Ljubljana

kitarista predstavlja vez s sedanjim časom, ponazarja pa ga abstraktni ples. Scenografsko trojnost upodabljajo vesolje (lira), zemlja (težnost) in globina oziroma ocean (brezno). Kostumografija je v vseh delih zvečine enakih oblik z veliko črne barve in odtenkov sive.

Zahtevno, a lahkotno in dovršeno koreografsko stvaritev, v kateri Orfeja in Evridiko v vsakem dejanju odplešeta druga plesalca, smo doživljali kot čist vizualni in estetski užitek. In predvsem kot baletni večer, ki si ob prvi ponovitvi ne bi zaslužil nobenega nezasedenega mesta.

M. R.

28. LIFFE, 8.–19. 11. 2017

IVAN, CD

foto: arhiv Liffa

Film se začne in tudi konča z »rojstvom«, simbolično gledano pa tudi s prepородom glavne protagoniste. Jok otroka je bolečina matere in materin jok je bôl otroka! To je na začetku filma lepo prikazano. Zaupanje v ljubljeno osebo lahko splahni kljub dolgotrajni navezanosti, seveda pa lahko tudi otrok izgubi zaupanje do staršev. Mati otroka vedno »nosi v sebi«, kljub temu da ga zapusti. Kar se rejništva tiče, poznam kar nekaj zgodb, veselih in žalostnih. Morda je za tokratni razplet bistveno spoznanje matere, ki ji ni več do moškega, pa čeprav ga je prej obsesivno ljubila, niti do kupa denarja, spoznanje jo namreč opominja na to, da je bila sama zapuščena, in tega enostavno noče ponoviti. Kombinacija vlog mati – otrok – oče, torej družina, se žal ne obnese v vseh primerih. Igra glavne igralk Maruše Majer je odlična. Za svojo vlogo je dobila nagrado vesna za najboljšo igralko na Festivalu slovenskega filma, film pa je prejel tudi mnogo ostalih nagrad. Gre za preplet globokih čustev, pogledov in zvokov, joka in zgovorne tišine. Pretresljivo! Še dolgo po ogledu ti ni do spanca.

Barbara Jozelj

KO IZGUBIŠ VSE (JUSQU'À LA GARDE), KINO KOMUNA

foto: arhiv Liffa

Izdelek francoskega režiserja Xavierja Legrandja je presunljiv socialni film, ki brez okolišnja ali olepšav obravnava temo družinskega nasilja. Nedvoumno prikaže, kako se sistem (država s svojimi institucijami) in celo posamezniki precej neradi vpletajo v intimne družinske ali individualne tragedije. Po ločitvi zakonskega para – Antoina in Miriam – nastopi bitka za skrbništvo nad otrokoma, zlasti mladoletnim Julienom. Sodišče razsodi, da ima Antoine, kljub izkazani zgodovini nasilja, pravico do stikov z njim, in tako lahko še naprej nekaznovano nadleguje bivšo ženo, hčerko in ostale udeležene v zgodbi. Ta se skorajda zaključi tragično. Zgolj naključna intervencija sosede in pravočasno ukrepanje policije prepreči nasilnežstvo umor sina in bivše žene. Prepričljiva igra glavnih igralcev močno utrjuje

občutke nemoči, napetosti in groze, k temu pa svoje doprinese tudi zavest, da so podobne situacije v realnem življenju najverjetneje vse preveč pogoste.

MG

KABINET ČUDES, CD

foto: arhiv Liffa

Filmsko mojstrovino, posneto po knjižni uspešnici avtorja Briana Selznicka in režiserja Todda Haynesa, sem si ogledal na zadnji dan festivala Liffe. Filmska uprizoritev pokaže, kako lahko življenjska naključja odločilno spremenijo ali celo določijo posameznikovo usodo. Gre za zgodbi dveh otrok, Rose in Bena, ki se tematsko prepletata in sta vpeti v različen čas, a se dogajata v istem mestu – New York. Prvi del pripovedi z začetka 20. stoletja nam predstavi gluhonemo deklco Rose, ki po prepiru z očetom pobegne od doma v New Jerseyju, da bi našla svojo vzornico – znano igralko. Pri tem po naključju zaide v mestni muzej in med zaposlenimi spozna novega prijatelja. Druga zgodba je umeščena v sedemdeseta. Bena doleti nesreča, zaradi katere ne more več slišati. Iz domače Minnesote se odpravi iskat očeta, ki naj bi imel v New Yorku svojo knjigarno. Osrednja tematika so torej odraščanje mladostnikov, navezanost na starše in družinsko okolje ter navezovanje novih stikov in iskanje prijateljev izven domačih okvirov. Film je živahen predvsem zaradi številnih lepih razpletov, ki zgodbo pripeljejo do konca.

Jan Omahne Femec

LABOD, KINODVOR

foto: arhiv Liffa

Film režiserke Ase Helge Hjörleifsdóttir iz leta 2017 je bil zame zanimiv predvsem z vidika fotografije. Zgodba se vrti okoli deklice, ki mora proti svoji volji počitnice preživeti na kmetiji svojih sorodnikov. Tam se zbliža z živalmi in novim prijateljem.

Žigažaga

PRIDITE ŠE KAJ! RIBLJA ČORBA, ARENA STOŽICE

S tem stavkom bi feni Riblje čorbe in vsi tisti, ki so bili 17. 11. prisotni na njihovem koncertu v Areni Stožice, ubesedili prevladujoči, fenomenalni občutek s koncerta. Ne dvomim, da je večina izmed 5000–6000 obiskovalcev uživala v večeru, saj so v več kot 4-urnem programu poleg zvezd večera lahko prisluhnili tudi predskupinama Van Gogh in MI2, zboru Doma upokoјencev Danice Vogrinec iz Maribora, ter pevcu – še pred kratkim članu skupine – Đorđu Davidu in pevki Azri Kozličić. Najbolj množično zastopana generacija obiskovalcev je bila generacija petdesetih, ki se kajpada ujema s starostjo frontmena Bora Đorđevića. Ta je skupaj z bendom letos obeležil med drugim tudi 40. jubilej delovanja. Frontmen skupine Van Gogh je s tem v zvezi izjavil: »Obstajajo ljudje, katerih življenje je krajše od 40 let, celo nekatere države prej propadejo, bend Riblja Čorba pa je napolnil polnih štirideset jeseni in jih zagotovo namerava še kaj. Za to jim seveda čestitam.« Frontmen slovenske skupine MI2 je izjavil, da mu je čast v imenu vseh prisotnih pozdraviti skupino, ob kateri smo odraščali. Avtor teh vrstic pa se spominjam, kot bi bilo včeraj, kako sem leta 1979 poslušal takrat lansirani hit Vzhodno od raja. Vsa mladina ex Yu je zelo rada pela to pesem. Če nič drugega, nas danes spominja na to, da smo bili nekoč tudi mi mladi in srečni. Tekom koncerta smo lahko prisluhnili še hitom, kot sta Anđele in Amsterdam, ter mnogim drugim. Pesem Nemoj, da ideš mojom ulicom je povsem harmonično odpel zbor doma upokoјencev iz Maribora. Morda ne veste, da je Bora Đorđević poznan in uveljavljen pesnik ter član društva pisateljev Srbije. Je avtor vseh besedil svoje skupine in tudi več zbirk pesmi, nekaj časa je bil celo namestnik srbskega ministra za kulturo. Njegove pesmi so razmišljujoče, duhovite, sarkastične in obravnavajo tako socialne kot tudi politične

foto: arhiv Mladi smo

teme. Ne smemo pozabiti omeniti ljubezenskih. Pesmi torej nimajo zgolj glasbene, temveč tudi visoko književno in umetniško vrednost z različnimi rimami in metriko. Bora Čorba nam je priznal, da z bendom pripravljajo nov CD, s katerega je odpel dve pesmi. Refren prve se glasi: »Ne obstaja mr. perfect, vsak človek ima defekt,« druga pa je pisana v filozofskem stilu Heraklitovega dožemanja sveta. Vse, kar obstaja, vključuje štiri ujme: ogenj, vodo, zrak in zemljo. Pesem posveča ženi, ki je njegov večni navdih, njen refren pa se v originalu glasi: »Ti si moja zemlja, vazduh, vatra, voda, ti si moja ljubav, robija, svoboda.« Poročanje s koncerta lahko zaključim s sklepom, da so se ga udeležili oboževalci iz vseh vetrov, celo iz Londona, Makedonije in Hrvaške, kar zagotovo priča o priljubljenosti benda.

Izbrisanije Apartidović

SLOVENSKA POPEVKA, SMG

Režiser Matjaž Pograjc se je z omenjeno predstavo lotil prav posebnega izziva, ki ga v socialnopedagoški stroki imenujemo inkluzija. K ustvarjanju in tudi izvedbi predstave je namreč poleg petih profesionalnih igralcev/igralk in pevcev/pevk Slovenskega mladinskega gledališča in treh zunanjih nastopajočih pritegnil uporabnike Centra za usposabljanje, delo in varstvo Dolfke Boštjančič, torej osebe z motnjo v duševnem razvoju. Namen gledališkega projekta je bil med seboj preplesti dvoje precej različnih (neredko celo izključujočih se) svetov ter najti njuno stičišče. In morda prenesti tovrstno vzdušje sprejemanja in sodelovanja v širše družbeno okolje. Posamezniki, ki se po določenih lastnostih razlikujejo od večine ali vsaj odstopajo od povprečja, so namreč neradko ožigosani s stigmo, ki jim po krivici onemogoča vstop v določene sfere družbenega ali družabnega življenja. Uglasbeni poeziji Gregorja Strniše in plesnim vložkom smo lahko prisluhnili na scensko domiselno opremljenem, skorajda pravljicnem odru, za aranžmaje Strniševih skladb in tudi avtorsko glasbo pa je poskrbel duo Silence. Sama projekt, ki glede na vnaprej znane in tudi pričakovane

foto: Nejc Saje

omejitve ne more biti umetniški presežek, je pa zagotovo maksimum, ki ga gojenci zmorejo, razpoznavam predvsem kot možnost, preko katere so svojo bogato kulturno udejstvovanje znotraj institucije lahko predstavili širšemu občinstvu.

MG

DAJMO PRAVILA IN ZAHTEVE »NA PAVZO«

Osvobodimo brezdomce pravil, ki onemogočajo, da bi lahko v življenju dobili podporo, ki jo potrebujejo. Tako zveni predlog danskih socialnih pedagogov. Ideja je bila dobro sprejeta na konferenci o brezdomstvu v Christiansborgu.

Brezdomni državljani ne bi smeli biti postavljeni v situacijo, kjer morajo slediti zahtevam dvaindvajsetih različnih svetovalcev in strokovnih delavcev. Ne bi smeli porabiti vse svoje moči za to, da dosega vse zahteve institucij, na primer priti na sestanek na zavodu za zaposlovanje ob določenem času ali izpolniti zahtevo po digitalni dokumentaciji in komunikaciji. Namesto tega bi morali ljudi, ki izkušajo brezdomstvo, popolnoma osvoboditi mnogih pravil, ki onemogočajo, da bi si dejansko poiskali stanovanje, zaslužili denar, si poiskali zaposlitev in pridobili ustrezno podporo za nadzor nad lastnim življenjem.

Na konferenci o brezdomstvu v Christiansborgu 18. 8. 2017 je Benny Andersen (predstavnik socialnih pedagogov) prvič izpostavil zamisel o tako imenovanem »odmoru od zahtev« za ljudi, ki izkušajo brezdomstvo, za obdobje največ dveh let. *»Nekateri izmed najbolj ranljivih ljudi ne prejemaajo podpor, do katerih so upravičeni, ker ne morejo izpolniti zahtev sistema. Kadar na primer brezdomci ne uspe priti na sestanek na določen naslov ob določenem času in zato ne izpolni pogojev zavoda za zaposlovanje, se denarna pomoč ustavi. Kadar brezdomci obupa nad sabo, obupajo nad njim tudi vsi ostali, kar je velik neuspeh. Zato predlagamo, da omogočimo brezdomnim »odmor od pravil in zahtev,« je med drugim predlagal Benny Andersen.*

Predlog za uvedbo »odmora od zahtev« za brezdomce je dobil podporo številnih udeležencev konference. *»Brezdomni ne bi smeli izpostavljati zahtevam, da morajo slediti dvaindvajsetim različnim svetovalcem in iti skozi dvaindvajset različnih vrat. Treba je prikazati, kako postopki na tem področju potekajo, kajti njihova kompleksnost je ogromna in veliko preveč znanja in informacij se tekom procesa izgubi,«* je povedal predstavnik ene od političnih strank, ki je bila – v sodelovanju z dansko vejo organizacije Modri križ (Blå Kors) in socialnimi pedagogi – iniciatorica te konference.

Tudi predstavnica druge politične stranke je izkazala podporo ideji, da bi ugotovili, ali je morda mogoče malo »počistiti« s pravili, s katerimi se srečujejo brezdomci: *»Preveč povezujemo socialno politiko s politiko zaposlovanja, pri čemer se na strani brezdomcev srečamo z nezaupanjem in s pristopom, da 'se mora delo splačati', namesto da bi izhajali iz izzivov, s katerimi se posameznik sooča. Zato se strinjam s predlogom o uvedbi 'odmora od zahtev', kar bi pomenilo neke vrste poteg zasilne zavore, da se ustavi ta veliki sistem, ki kar vozi naprej, namesto da bi se osredotočal na to, kaj je najboljše za posameznega brezdomnega.«*

Ideja o »odmoru od zahtev« za brezdomne je del celotnega predloga politike brezdomstva, ki so ga socialni pedagogi pravkar sprejeli, da bi konstruktivno prispevali k prihodnjemu akcijskemu načrtu vlade glede področja brezdomstva.

Drugi poudarjeni predlogi, ki jih je na konferenci predstavil Benny Andersen, so bili:

- naj se institucije, kjer lahko človek živi brez plačila, če je brezdomen ali se ne more prilagoditi običajnemu življenju v družbi, ter zavetišča okrepijo;

- naj se brezdomstvo mladih obvlada z zagotovitvijo namensko usmerjene ponudbe za vedno večje število mladih brezdomnih in
- naj se razširi paradigma »Najprej stanovanje«.

O tej paradigmi je govoril tudi minister za socialo: *»Bistvo pristopa 'Najprej stanovanje' je, da se namestitev kombinira s celostnim podpornim delovanjem. Pomembno je namreč, da nikoli ne postane 'Samo stanovanje' – streha nad glavo mora iti z roko v roki s specializiranim delovanjem, pri katerem se moramo ukvarjati tudi z mnogimi drugimi izzivi, ki jih brezdomni velikokrat imajo, na primer zlorabe, duševne motnje in pomanjkanje socialne mreže.«*

In to je bistvo, kako bi se naj razširil pristop »Najprej stanovanje«, je potrdil Benny Andersen: *»Nič ne pomaga, če najdemo dobro in primerno dvosobno stanovanje za Tommyja, če ga nihče ne podpira tekom dneva in pri tem, kako naj osmisli svoje novo življenje brez skupnosti s ceste. Ni pomembna le streha nad glavo, ampak tudi socialna podpora, ki pomaga ljudem izstopiti iz brezdomstva.«*

Na konferenci so sodelovali tudi SAND – danska uporabniška organizacija s področja brezdomstva, danski Modri križ (Blå Kors), Projekt Zunaj (Udenfor) in odvetnica Nanna Godtfredsen, in ti so izpostavili potrebo po zagotovitvi boljše povezanosti med ponudniki različnih podpor.

»To, kar se dela v povezavi z brezdomnimi, je fragmentirano in premalo povezano. Kot brezdomci imate toliko vrat, skozi katera morate – in toliko pravil in oddelkov, v katerih se morate znajti. Morali bi imeti manj pravil in sankcij in veliko več sodelovanja s tistimi, o katerih govorimo,« je povedala Nanne Godtfredsen.

Tudi predstavnica socialistične ljudske stranke je govorila v prid boljše povezanosti med ponudniki podpor: *»Ko ugotovimo, s kolikšnim številom strokovnih delavcev je brezdomci v kontaktu, smo globoko šokirani. To bi lahko organizirali veliko boljše, tako da bi na primer mlad brezdomci dobili enega ključnega delavca in da bi se vse povežalo v eno celoto. Gre za to, da se ustvari vredno življenje za brezdomce – in tukaj se moramo veliko bolj osredotočiti na to, kaj ranljivi državljani potrebujejo in kaj jih motivira.«*

Od Bennyja Andersena smo slišali pobudo, naj se zagotovijo boljši prehodi: *»Ko na primer zaposleni v domovih delajo z brezdomci, bi bilo smiselno, da jih spremljajo tudi kasneje, nazadnje tudi v njihovem lastnem stanovanju. Ves čas mora biti zagotovljena povezanost med podporami. Človeka, ki izkuša brezdomstvo in imamo z njim stik, ne smemo pustiti samega, dokler ne vemo, da ne bo zanj poskrbel nekdo drug.«*

Med pomembnimi predlogi konference je bil še ta, da bi morali imeti vsi mladi s tveganjem za prehod v brezdomstvo in mladi s psihiatričnimi motnjami, ki so že nekje nameščeni, zagotovljeno strokovno kvalificirano poobravnavo (obravnavo po odpustu iz različnih ustanov) – obenem pa bi morale občine ustanoviti prostore za krizne nastanitve in zavetišča za mlade.

Iz internetnega vira http://socialpaedagogen.sl.dk/media/4968/sp12-2017_web.pdf, str. 24–25.

Prevedla in priredila Tjaša Kapun

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 306

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRILI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 306. VABLJENI K SODELOVANJU!

16. 11.>> Pozdravljeni! Pohvalila bi prijaznosti in dobro voljo prodajalca pred viškim Hoferjem (št. 440 – Ibrahim Aličehajić, op. ured.) Uspešno delo in prijetne dni želim vsem kraljem in kraljicam. Metka

06.12.>> Dober dan, lepo pozdravljam prodajalca št. 360 (Nedžad Beganović - op. ured.) pred jeseniškim Hoferjem. Upam, da se še kaj vidimo. LP, Irena

29. 11.>> Drage kraljice in kralji ulice, vaš časopis mi vedno polepša dan in me navdahne. V novembrski številki so mi bili vseč pesem Absurd, Reforma kot upor, Luna ne žvenketa, Izgini, Kraljica in Kraljica ter fotografije v Giacomovem kotičku. Aja, križanka je bila kar težka, ampak zabavna ☺. Se že veselim nove številke in vam vsem želim lepo ustvarjanje. With love, Silvana

15.12.>> Pozdravljeni! Vas časopis je fenomenalen! Kupim ga vedno, ko srečam prodajalca in vsakič znova me navduši njegova vsebina. Pa tudi oblikovna podoba je domišljeno izdelana. Članki gostujočih kolumnistov so vsakič pronicljivi, kritični, dajo misliti. Še bolj pa navdihujejo zgodbe, poezija in izpovedi vas samih, Kraljev ulice. Upam, da boste pri vašem projektu vztrajali in še naprej razveseljevali nas, bralce. In hkrati tudi sami sebe. Vse dobro vsem in naj vam bo sreča naklonjena. Petra

Rade Rihovec

GIACOMOV FOTO - KOTIČEK, PSIHIATRIČNA USTANOVA V COLLEGNU

<http://www.giacomodoni.com/persistenze/manicomio-di-collegno>

Preden je postal psihiatrična ustanova, je bil Certosa v Collegnu pomemben verski objekt. Zaradi narave svojega obstoja je bil kajpada odmaknjen od oči javnosti.

Ni si težko predstavljati krikov pacientov, ki so prekinjali tišino, vendar tudi ne šepeta molitve: »V imenu očeta ...«

Pacienti so izgubili svojo svobodo, menihi pa izolacijo. Vsak je torej nekaj izgubil.

Celoten objekt je zdaj obnovljen in ima drugo namembnost, kar ne velja za dva paviljona.

Arkade

foto: Giacomo Doni

Stopnišče s čevljem

foto: Giacomo Doni

027
KRALJI
ULICE

21. 7. 1912 se je v ustanovi začel prvi upor. Pacienti so se skušali zavzeti za boljše pogoje bivanja, ki jim jih niso zagotovili. Namesto tega so pred paviljonom zgradili zid, ki je ločeval revne in bogate. Ta zid je predstavljal prepad med njimi. Dandanes, ko je že skoraj porušen, se je prijetno sprehoditi mimo in ob tem nehote pomisliti, da bi bilo tovrstne zidove treba porušiti. To je sporočilo, ki ga prinašajo.

Giacomo Doni

Okno

foto: Giacomo Doni

Levo - paviljon za revne, desno - paviljon za bogate

foto: Giacomo Doni

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave, predavanja

KAJ: Tugomir Šušnik, samostojna razstava
KJE: Mestna galerija Ljubljana, Mestni trg 5, Ljubljana
KDAJ: od 30. 11. 2017 do 21. 1. 2018

KAJ: SAETA 40 LET, 1977–2017
KJE: Bežigradska galerija 2, Ljubljana
KDAJ: od 29. 11. 2017 do 5. 1. 2018

KAJ: Spominska razstava slikarja in grafika Ervina Kralja (1939 – 2017)
KJE: Slovanska knjižnica, Einspielerjeva 1, predverje, Ljubljana
KDAJ: od 9. 1. 2018 do 31. 1. 2018

KAJ: Feldmaršal Radetzky in Slovenci – dr. Miha Preinfalk
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, 3. nadstropje, Ljubljana
KDAJ: 15. 1. 2018 ob 18.00

KAJ: Zadnje tradicionalne kulture Namibije in Botsvane – Arne Hodalič in Mare Lakovič
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, 3. nadstropje, Ljubljana
KDAJ: 30. 1. 2018 ob 18.00

Razno

Kaj: Voden ogled Plečnikove hiše v Trnovem (brezplačno le za brezposelne osebe!)
Kje: Plečnikova hiša, Karunova 4-6, Ljubljana
Kdaj: 25. 1. 2018 ob 13.30

KAJ: Pogovorni večer - Nezapisano s Tajó Zuccato
KJE: Knjižnica Prežihov Voranc, Tržaška 47 a, Ljubljana
KDAJ: 3.1. 2018 ob 18.00

KAJ: Pogovor z Rožančevim nagrajencem in nominirancema 2017: Miha Pintarič, Miha Blažič- N`toko, Renata Salecl
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, 3. nadstropje, Ljubljana
KDAJ: 8. 1. 2018 ob 18.00

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev! Pišite nam na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

OGLASNA DESKA

Leto je naokoli in mi smo pri dobri »voli«. Našli so nas novi skladiščno, trgovinski, skupnostni prostori na lokaciji Studenec 41, ki smo jih odprli v decembru. Pridite pogledat! Trgovinica na Poljanski cesti 14 pa vas še vedno vabi v svoje pisane sobane, kjer prav tako najdete pestro paleto najrazličnejših steklenih, keramičnih, lesenih predmetov. Pa knjige, nakit, igrice, belo tehniko in še marsikaj lepega. Več na www.robarama.si in na FB strani Posredovalnica rabljenih predmetov »Stara robà, nova raba«. Se vidimo!

V imenu društva Kralji ulice se zahvaljujemo:

- pekarni OSEM
 - slaščičarni ZVEZDA
 - Biotehničnemu izobraževalnemu centru Ljubljana v sodelovanju s SUAŠ-em
 - društvu Lajka za donacijo hrane za pse in mačke
 - podjetju Pikapoka za velik paket otroških pripomočkov za igro
 - Osnovni šoli Bežigrad za pekovske izdelke
 - Družbi za vizualne komunikacije Arnold Vuga za donacijo sladkih dobrot
- Se priporočamo za naprej.

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsak četrtek od 15h - 16h v Športni center Triglav za Bežigradom (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

Izšel je drugi slovenski prevod knjige Willa Halla z naslovom Vodnik za opuščanje uporabe psihotričnih zdravil v skladu z načeli zmanjševanje škode. Zanimirani jo lahko kupijo po ceni 3 € na sedežu društva Pražakova 6 v Ljubljani, ali jo naročite po ceni 5 € po pošti.

029
KRALJI
ULICE

Delovanje našega društva lahko podprete tudi tako, da nam namenite 0,5 odstotka dohodnine, ki vam jo država odmeri za preteklo leto. To storite s spodnjim obrazcem, ki ga izpolnete in

pošljete na pristojni urad FURS (v Ljubljani je naslov: Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana). Hvala!

PODATKI O DAVCNEM ZAVEZANCU:

(ime in priimek davčnega zavezanca)

(podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka)

(poštna številka, ime pošte)

(davčna številka)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

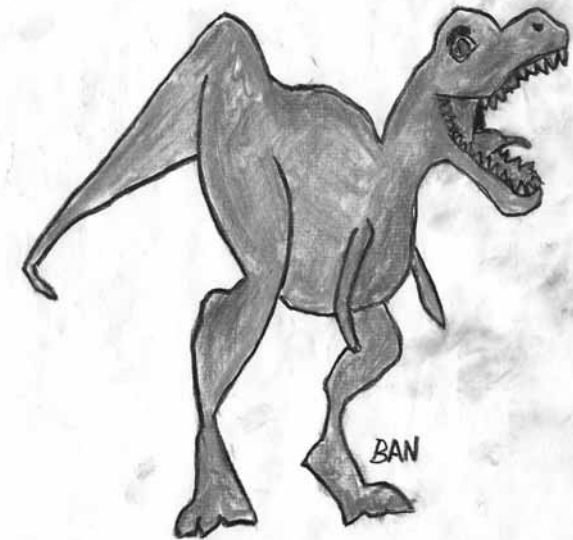
(pristojni finančni urad)

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca								Odstotek (%)
Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice	2	3	9	5	6	0	4	6	0,5

V/Na _____, dne _____

podpis zavezanca/ke

SESTAVIL JOŽE PETELIN	POVODENJ	KDOR VODI OBRED, CEREMO- NIAR	SLAVNI ANGLEŠKI POMOR- ŠČAK (FRANCIS)	POGOSTO PASJE IME	ANTIČNO NASELJE NA TLEH DANAŠNJE- GA ŠTIPA	MESTO, KJER SE KAJ STIKA	OGOVAR- JANJE S "TI"							
NIZKO GOZDNO RASTLINJE														
DOHODEK OD NALOŽENE GLAVNICE V BANKI														
SPRETEN, PRAKTIČEN ČLOVEK														
SLOVARSKO BESEDIŠČE (IZ ČRK BESEDE KLASIKE)														
AMERIŠKI DRAMATIK IN HUMORIST (IZ ČRK: AED)				IGRALEC (IVO) AMERIŠKI IGRALEC (LEE)										
VILKO AVSENIK			UNIČEVALEC KRZNA OTOČJE Z OD SICILIJE											
PREDEL, PODROČJE					IVO ERJAVEC NAJHLADNEJ- ŠI KRAJ NA SEVERNI POLOBLI			SLOVENSKI SLIKAR (GOJIMIR)	HUDA SOKRATOVA ŽENA (IZ ČRK PAKISTAN)	TRENJE	RAZMERJE, RELACIJA	VNAŠANJE NPR. PODATKOV	OCET, JESIH	SLIKA ALI KIP GOLEGA TELESA
KRIŽANKE OSVEŽJO ZNAJJE.	ČRKI MED O IN S V ABECEDI	STAR AVSTRUSKI NOVEČ PODEŽELSKI SLOG					VRSTA TORBE ŠOLSKA OCENA							
DOBER ARBITER (DVE BESEDI)														
NEPOPOL- NOST, NEIZOBLI- KOVANOST														
NARISAL GALLUS	KRAJ V DALMACIJI DEL ROKE ALI NOGE				BOG INKOV (IZ ČRK NOK) POLJSKI SHAKESPE- AROLOG					SREDIŠČE VRTENJA OPIS, PRIKAZ		PREBIVALEC GORIŠKIH BRD	PALICA ZA ČIŠČENJE PLUGA	
PLATINA			ZORA, SVIT	SREDOZEM- SKA RASTLI- NA, AKANT POLITIK EISENHOWER								IGRALKA DEREK ANČKA (LJUBKOV.)		
TVEGANJE						NEOKUSEN UPORABNI PREDMET					PISATELJ BUCHWALD TONE NOVAK			
KONJSKI GALOP (KNJIŽNO)						KMEČKI KOŠ ZA NA HRBET								
ITALIJ. LUKA OB JADRANU (TUDI TARANTO)						VOŠČENA PLOŠČA V PANJU								

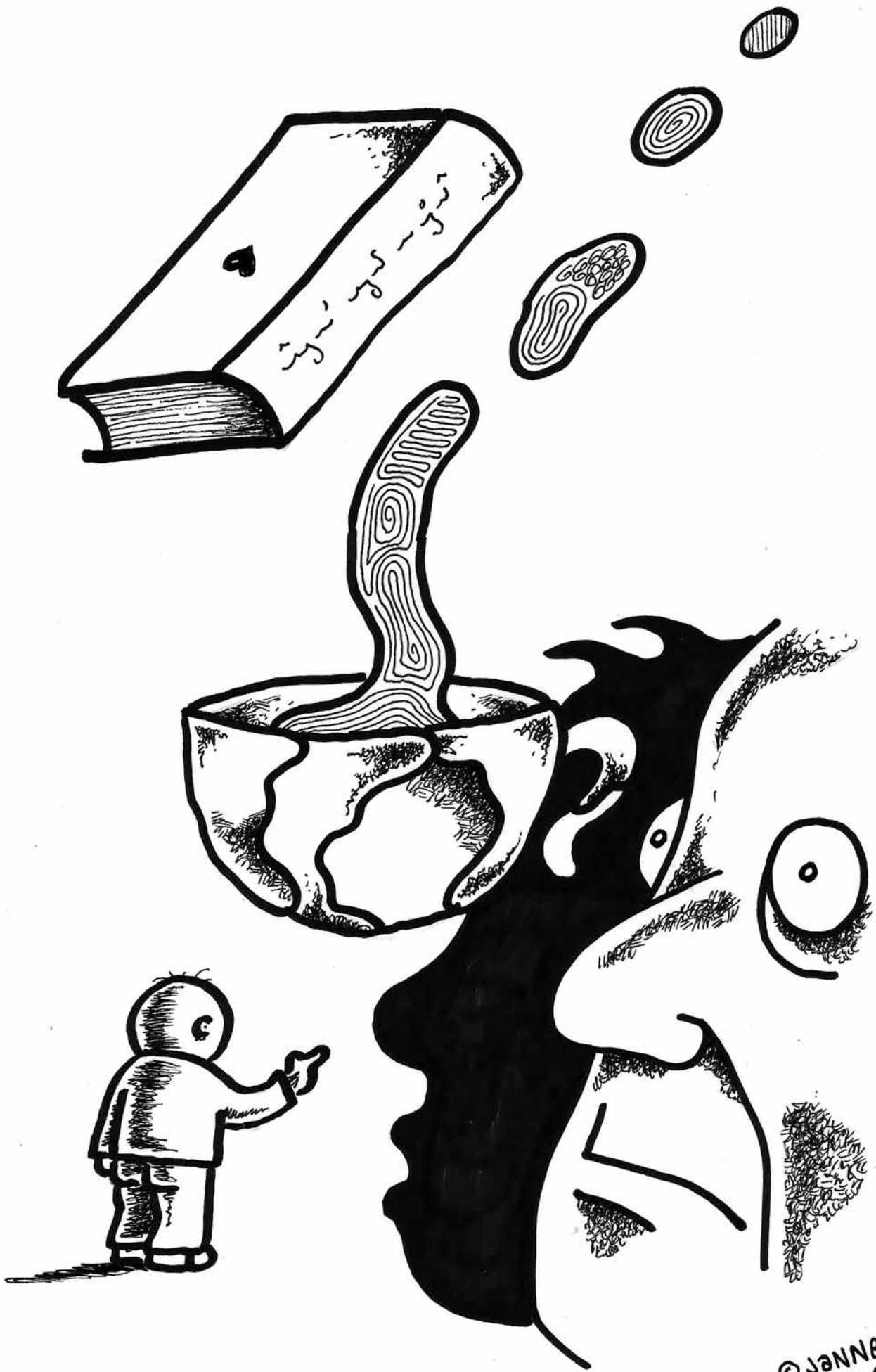
Sestavil: Jože Petelin

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana - in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, knjigo Novi svet - zbirka poezije in proze, DVD-trojček ter zgoščenko Ulične žvrgoljivosti Kraljev ulice.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki so: Roman Vičnik iz Domžal, Vili Novak iz Maribora, Brane Cverle iz Ljubljane, Branko Rižner iz Kopra in Milan Bojanič iz Kranja.

ROBI, ROBERT IN KARMEN

Z Robijem se druživa že 7 let, kar pa sploh ni čudno, saj se v njegovi družbi počutim več kot prijetno.